

Slovenski VESTNIK

Tiskovina ● Poština plačana pri pošti 64290 Tržič

Slovenski vestnik, Gasometerg. 10
A-9020 Klagenfurt/Celovec
Zastopnik za Jugoslavijo: ADIT-DZS,
Gradišče 10, p.p. 171, 61000 Ljubljana

P. n.

Narodna in univerzitetna
knjižnica

p.p. 258-V
61001 Ljubljana

LETNIK XXXV

CELOVEC, PETEK, 12. DECEMBER 1980

ŠTEV. 50 (1998)

Razgovor na Dunaju se je spet končal brez rezultatov

Na podlagi predlogov, ki sta jih osrednji organizaciji koroških Slovencev posredovali zvezni vladi v zvezi s konkretizacijo tako imenovanega operativnega koledarja (o tem smo obširno poročali v zadnjih številkah našega lista), je prišlo prejšnji teden v uradu zveznega kanclerja na Dunaju do prvega razgovora med predstavniki zvezne vlade in pristojnega ministrstva za pouk in umetnost ter zastopniki Zveze slovenskih organizacij na Koroškem in Narodnega sveta koroških Slovencev. Razgovor je veljal vprašanjem otroškega varstva oziroma izobraževanja dvojezičnih otroških vrtnaric ter vprašanjem posebne trgovske akademije za koroške Slovence. Po treh urah se je razgovor končal brez konkretnih rezultatov.

V prvem delu pogovora je — kakor že povedano — šlo za vprašanja otroškega varstva s posebnim ozirom na možnosti izobraževanja potrebnega kadra za dvojezične otroške vrtce. Govora je bilo o različnih oblikah izobraževanja takega kadra: bodisi v obliki tako imenovanega abiturientskega tečaja, v katerem bi se kandidatke po opravljeni maturi še dodatni dve leti izobraževale na zvezni šoli za otroške vrtnarice; ali pa na ta način, da bi kandidatke polagale samo izpite kot eksternistke. Vsekakor pa so s strani slovenskih predstavnikov poudarili, da zgolj pouk slovenščine (ki tudi po izjavi vladnega zastopnika predstavlja le prvi korak v izobraževanju dvojezičnih otroških vrtnaric) ne zadostuje, marveč je treba učenje tudi sicer temelji-

to pripraviti za posebne naloge, ki se jim postavljajo v zvezi z delom na dvojezičnih otroških vrtcih. Zato so slovenski zastopniki posebej poudarili važnost izobraževanja dvojezičnih otroških vrtnaric potom rednega šolanja. Vladni zastopniki pa so v tej zvezi izjavili, da zvezna raven potom zakona sprejema le osnovna določila, medtem ko izvedba sama spada v pristojnost dežele. Bilo je sklenjeno, naj bi se podrobni pogovori v tej zadevi vodili v naslednjih tednih v Celovcu, kjer bi sodelovali tudi predstavniki deželne šolske oblasti.

Tudi v vprašanju lastne poklicno-izobraževalne srednje šole za koroške Slovence je pogovor obsegal dve možnosti: uvedbo abiturientskega tečaja kot prehodne rešitve in ustanovitev lastne trgovske aka-

demije, ki naj bi koroškim Slovincem zagotavljala enakopravno izobraževanje gospodarskih kadrov. Tukaj je prišlo do nekoliko različnih stališč, ko so zastopniki Zveze slovenskih organizacij v smislu skupne vloge vztrajali pri zahtevi po lastni trgovski akademiji (začetek s prvim razredom v šolskem letu 1981/82) in menili, da more biti abiturientski tečaj le prehodna faza, medtem ko je govornik Narodnega sveta dejal, da teži NSKS le po takojšnji uvedbi abiturientskega tečaja, „čeprav seveda podpira tudi zahtevo po lastni trgovski akademiji“. Očitno je to vladnim zastopnikom že zadostovalo, kajti zahtevo po lastni trgovski akademiji so takoj odklonili kot „popolnoma nerealistično“ in glede abiturientskega tečaja ugotovili, da bi bil tak tečaj mogoč le v okviru šolskega poskusa, ki pa bi ga moral predlagati oz. zahtevati deželni šolski svet za Koroško. Sploh se je v tem vprašanju izkazalo, da je menda za vse predvsem pristojen deželni šolski svet in še v drugi vrsti ministrstvo. Deželna šolska oblast mora izdelati celotni projekt abiturientskega tečaja oz. šolskega poskusa, ki bi bil možen samo v pedagoški povezavi z nemško trgovsko akademijo; v deželno pristojnost spadajo vprašanja detajlnega načrtovanja, vprašanja lokacije, administracije, učnega načrta itd. Vladni zastopniki so povedali, da doslej od deželnega šolskega sveta tozadevno niso prejeli nobene formalnega in tudi nobene neformalnega predloga. In še to so povedali: „da si Slovenci lahko želijo kar hočejo, vendar se bo šele potem videlo, kaj se da uresničiti“.

Tako so se pogovori o obeh vprašanih končali brez vsakega konkretnega rezultata — z izjemo sklepa, da bi se naj podrobna razprava nadaljevala v Celovcu. Zato je tudi dunajska „širokogrudnost“ le navidezna in v povezavi s pristojnostjo deželnih dejavnikov na Koroškem takoj zgubi na verodostojnosti. Kajti na Koroškem vlada popolna podvrženost tristrankarskemu paktu in v tem smislu so koroške vladne stranke operativni koledar koroških Slovencev (ki med drugim obsega tudi predloge in zahteve, o katerih je bilo govora sedaj na Dunaju) že letos spomladi odpravile z aroganco, ki ne obeta dosti izgledov za celovško nadaljevanje dunajskega razgovora.

Seveda pa je vprašanje, kako dolgo se bo zvezna vlada pri svojem neizpolnjevanju člena 7 še lahko izgovarjala na pristojnosti Koroške — kajti državno pogodbo

Manjšinsko vprašanje prisotno v sosedskih odnosih

Te dni je na uradnem in prijateljskem obisku v Avstriji veččlanska delegacija skupščine SFR Jugoslavije, ki jo vodi predsednik Dragoslav Marković. Na sporedu obiska so pogovori s predstavniki avstrijskega parlamenta in z drugimi visokimi osebnostmi avstrijskega političnega življenja; med drugim obsega spored tudi sprejem pri zveznem predsedniku Kirchschrägerju in kanclerju Kreiskem.

V sredo je predsednik Marković sprejel tudi skupno delegacijo koroških Slovencev. Predstavniki Zveze slovenskih organizacij in Narodnega sveta koroških Slovencev so predsednika jugoslovanske skupščine seznanili s položajem in težnjami slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem s posebnim ozirom na vprašanja, ki se postavljajo v zvezi s prizadevanji za doseg popolne uresničitve pravic v smislu člena 7 avstrijske državne pogodbe.

Danes pa je na poluradnem delovnem obisku v Sloveniji koroški deželni glavar Leopold Wagner, ki ga bo predsednik republiškega izvršnega sveta SRS Janez Zemljarič s sodelavci sprejel v Trzinu. Ob tej priložnosti bodo obravnavali široko paleto vprašanj, ki se nanašajo na odnose in sodelovanje med Slovenijo in Koroško.

V tem okviru bo gotovo imelo svoje mesto tudi manjšinsko vprašanje, kajti v torek sta predsednik izvršnega sveta SR Slovenije Janez Zemljarič in predsednik republiškega komiteja za mednarodno sodelovanje Jernej Jan v Ljubljani sprejela zastopnike obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev, ki so predstavnika slovenske vlade podrobno seznanili z manjšinsko problematiko na Koroškem.

Položaj na Poljskem spet vznemirja svetovno javnost

Položaj na Poljskem je znova v središču mednarodnega zanimanja in predmet vsakodnevnih obširnih komentarjev v vsem svetovnem tisku. Pri tem je zaslediti bistvene razlike, kajti ocene trenutnih razmer in ugibanja o nadaljnjem razvoju segajo od pomirjevalnih glasov tja do prave histerije.

Neposredni povod za sedanjo globitev zanimanja za položaj na Poljskem je bil nedavni moskovski vrh držav-članic varšavskega pakta, ki se je sestel ravno v trenutku, ko je izgledalo, da se bo gibanje za „obnovo“ družbenega življenja na Poljskem znašlo v novih težavah in je bilo spet govora o nevarnosti novih stavk, tokrat predvsem kmetov, ki si hočejo enako kot prej delavci po tej poti priboriti lastno sindikalno organizacijo. Moskovski vrh je izrazil zaupanje v poljsko partijo, da bo sposobna prebroditi sedanje težave; toda obenem je tudi izpovedal, da „socialistična Poljska lahko trdno računa na bratsko solidarnost in pomoč držav članic varšavske pogodbe“.

Ravno to zagotovilo iz Moskve pa je na zahodu povzročilo pravo histerijo, saj je zdaj dnevno slišati o zbiranju sovjetske vojske ob poljskih mejah in o invaziji, do katere menda

lahko pride vsak trenutek. Iz Washingtona so Moskvo že ponovno „posvarili“ pred posledicami, ki bi jih imelo vsakršno vmešavanje v poljske zadeve za celotni proces popuščanja napetosti. S posebnim zanimanjem pa je mednarodna javnost sprejela izjavo, ki jo je v tej zvezi objavilo jugoslovansko zunanje ministrstvo: „Vsako vmešavanje ali pritiski od zunaj pod kakršnim koli izgovorom kakor tudi ustvarjanje ozračja napetosti okrog Poljske lahko v sedanjem trenutku samo še močno poslabšajo položaj na Poljskem in povzročijo širše in nedogledne negativne posledice. Suverena pravica poljskega ljudstva, da samo ureja svoje probleme, da samo poišče in zagotovi poti svojega socialističnega razvoja.“

To pravico lastnih rešitev naglašata tudi poljski tisk, ki hkrati meni, da je zahodni tisk po nepotrebnem zagnal „histerično kampanjo o dozdvenih nevarnosti vojaškega vmešavanja od zunaj v poljske zadeve“.

Slovenski VESTNIK v novih prostorih

Uredništvo „Slovenskega vestnika“ se je preselilo v druge prostore, in sicer na St. RuprechtstraÙe 19/IV (vhod GabelsbergerstraÙe — dvoriÙe), kjer je že doslej imel svoj sedež tudi Slovenski informacijski in dokumentacijski center SINDOK.

Nova telefonska številka:
(0 42 22) 84 9 24;
teleks: 42086

Uprava „Slovenskega vestnika“ pa je še naprej v Gasometergasse 10, kamor je možno nasloviti tudi pošto za uredništvo.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

VABI NA REVIJO

Kernjakovih pesmi

v nedeljo 14. dec. 1980 ob 14.30 uri v Domu glasbe v Celovcu Na prirreditvi ob priliki 1. obletnice smrti Pavla KERNJAKA bodo nastopili zbori iz RoÙa in Podjune.

Vstopnice v pisarni SPZ — Gasometergasse 10 in pri krajevnih prosvetnih druÙtvih.

Prisrčno vabljeni!

MANJŠINSKA KOMISIJA SZDL SLOVENIJE

Sedmojuljska zakonodaja ni izpolnitev avstrijskih obveznosti iz državne pogodbe

Prejšnji teden je v Ljubljani zasedala komisija za manjšinska in izseljenska vprašanja republiške konference SZDL Slovenije ter obravnavala vprašanja, ki se nanašajo na položaj slovenske narodnostne skupnosti v Avstriji. Osnovni poročili, ki sta bili podlaga za razgibano razpravo, sta pripravila predsednik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem dr. Franci Zwitter in predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Matevž Grilc. Ljubljansko „Delo“ je objavilo o seji obširno poročilo, ki ga zaradi zanimivosti prinašamo tudi v našem listu.

Izhodišče za razpravo so bila uvodna izvajanja predsednika komisije Danila Türka, ki je ugotovil, da se jugoslovansko-avstrijski odnosi v zadnjem času razvijajo ugodno, da pa doslej še ni prišlo do reševanja tistih odprtih vprašanj, ki se nanašajo na položaj slovenske manjšine.

To ugotovitev je v celoti potrdil predsednik ZSO dr. Franci Zwitter, ki je svoje poročilo razdelil na več problemskih enot. V prvi, ki se je nanašala na formalno zaščito Slovencev v Avstriji, je poudaril, da glede čl. 7 avstrijske državne pogodbe in njegovega uresničevanja v zadnjem letu ni bil dosežen nikakršen napredek. Sedmojuljska zakonodaja kljub trditvam avstrijskih oblasti ni izpolnitev avstrijskih obveznosti iz državne pogodbe, saj izhaja iz napačnih izhodišč in iz nedopustnega preštevanja manjšine ter je bila manjšini vsiljena. Manjšina jo zato slej ko prej odklanja, tako kot odklanja tudi sodelovanje v manjšinskem sosvetu, ki ga hoče vsiliti sedmojuljska zakonodaja. Kot je poudaril Zwitter,

predstavniki avstrijskih oblasti še naprej zatrjujejo, da je s sprejetjem sedmojuljske zakonodaje zahtevam sedmega člena državne pogodbe zadoščeno; v tem tonu zvenijo tudi najnovejše izjave koroških politikov, ki se jim pridružujejo tudi zvezni funkcionarji.

Po besedah predsednika ZSO ostaja neposreden dialog med manjšino in vlado še nadalje edina pot za reševanje odprtih vprašanj. V skladu s tem je manjšina vladi predložila spisek zahtev v obliki tako imenovanega operativnega koledarja, k njemu pa na posameznih problemskih področjih še posebne dokumentacije. Stiki z vladnimi predstavniki se v tem problemskem krogu sicer nadaljujejo (tak razgovor je bil prav tako prejšnji teden na Dunaju in o njem obširno poročamo na posebnem mestu — op. ured.), vendar pa konkretnih rezultatov za zdaj ni.

Drugo problemsko področje, ki ga je razčlenil predsednik ZSO, je delovanje manjšinskih organizacij pri reševanju osnovnih problemov, ki se postavljajo pred manjšino.

Na tem področju je bilo v zadnjih dveh letih zabeležiti vrsto uspehov — dva otroška vrtca, dva kulturna doma itd. —, pri čemer pa te nove pridobitve postavljajo manjšino tudi pred nove obremenitve, ki so predvsem finančnega značaja. Razvija se tudi gospodarska baza manjšine, pri tem pa bi bilo treba — mimo težav, ki nastajajo sproti in se večji del tudi sproti rešujejo — poskrbeti za izdelavo bolj zakroženega koncepta gospodarskega razvoja. Uspehe beležijo tudi informativna, založniška in znanstveno-raziskovalna dejavnost osrednjih organizacij.

Kar zadeva tretji skupek problemov, namreč mesto manjšine v avstrijski družbi, je Zwitter menil, da manjšina slej ko prej ostaja zaprta v getu, eden od primerov tega pa naj bi bile prav oktobrsko praznike, kjer uradni koroški govorniki Slovencev niso omenjali. Podobno velja za strankarske in ostale strukture, ki ne odpirajo prostora za delovanje manjšine. Četrta tema je bil odnos manjšine do matičnega naroda, pri čemer je predsednik ZSO dejal, da se manjšina pomoči matičnega naroda zaveda in da ostaja s njim tesno povezana.

Predsednik NSKS dr. Matevž Grilc je v nadaljevanju podprl oeno, ki jo je dal dr. Zwitter, ter poudaril, da tiči bistvo avstrijske manjšinske politike v dejstvu, da Avstrija manjšine noče sprejeti kot bogatitve svojega socialnega tkiva, marveč jo še nadalje ocenjuje kot anahronizem in motnjo. V skladu s tem je zasnovana tudi sedmojuljska zakonodaja, ki dejansko odpira vrata statistični likvidaciji manjšine v prihodnjih desetletjih. Grilc se je zavzel za razvijanje dobrososedskih odnosov med Avstrijo in Jugoslavijo, vendar pa je menil, da ti stiki, kar zadeva položaj manjšine, v zadnjih letih niso popravili razmer. Posebno skrb naj bi v prihodnje posvetili tudi problemu, ki nastajajo na manjšinskem gospodarskem področju.

V razpravi po referatih je bilo posebej poudarjeno, da prizadevanja za dobrososedske odnose in pa prizadevanja za ureditev položaja manjšine ne gre ocenjevati kot nekaj, kar je protislovno; razviti dobrososedski odnosi so podlaga za reševanje manjšinskega vprašanja tako, da vključujejo tudi manjšino, pri čemer pa je treba v srečanjih z avstrijskimi partnerji med neresenimi vprašanji še posebej postavljati vprašanja neurejenega položaja slovenske manjšine v Avstriji.

Zaščita manjšin v luči znanstvenega posveta

Na Brdu pri Kranju se je včeraj končalo dvodnevno znanstveno posvetovanje o položaju in zaščiti manjšin v sistemu Združenih narodov. Posvetovanja so se udeležili številni strokovnjaki iz cele Jugoslavije in tudi iz zamejstva, poleg tega pa so sodelovali še predstavniki zveznega sekretariata za zunanje zadeve, tako da je bila dana priložnost za soočanje znanstvenih dognanj z diplomatsko prakso in praktično zunanjo politiko.

O posvetovanju, na katerem so bila manjšinska vprašanja osvetljena z vseh strani, v središču razprav pa je bil jugoslovanski osnutek deklaracije o pravicah narodnih, etničnih, jezikovnih in verskih manjšin, ki naj bi bil sprejet v OZN, bomo obširneje poročali v prihodnji številki.

Medtem ko v Združenih narodih vidno narašča zanimanje za manjšinsko problematiko (komisija OZN za človekove pravice je leta 1978 celo sklenila, da bo na vsakem zasedanju samostojno obravnavala vprašanja manjšin!), pa na primer v okviru evropskega sveta ugotavljajo, da se temu vprašanju naravnost skrbno izogibajo. Ko so pred dobrim tednom komentirali 30-letnico podpisa evropske konvencije o človekovih pravicah, so v Straßburgu tudi kritično ugotavljali, da je v celi konvenciji samo enkrat omenjena problematika manjšin in da je sploh za celo evropsko prakso v manjšinski politiki bolj značilna diplomatska previdnost kot pa manjšinska zaščita.

V tem smislu se je kritično izrazil tudi avstrijski strokovnjak dr. Ermacor, ki je menil, da v evropskih državah niti nočejo prebujati zavesti manjšin in narodnostnih skupnosti, vendar je to kratkovidna politika, ki ima obstanek le tako dolgo, dokler se manjšine same ne prebudijo.

24. kongres KPA

Z zaključnim govorom ponovno izvoljenega predsednika Franza Muhrija se je v ponedeljek na Dunaju končal 24. kongres Komunistične partije Avstrije, ki je tri dni razpravljalo o bodočem delu stranke kot take ter obravnavalo tudi pereča notranje- in zunanjepolitična vprašanja. Kongresa so se udeležile tudi številne delegacije komunističnih partij iz drugih držav, med njimi delegacija Zveze komunistov Jugoslavije, ki jo je vodil član predsedstva CK ZKJ Stane Dolanc.

Kongres je potekal pod geslom Muhrijevega uvodnega referata z naslovom „Za akcijsko enotnost v boju proti desnici — za demokracijo, mir in socializem“. V tem smislu je bilo veliko govora o potrebi skupnih akcij vseh naprednih in demokratičnih sil, kadar gre za očuvanje in utrjevanje pridobitev demokracije, za nadaljnja socialna izboljšanja in za pravičnejšo razdelitev z delom ustvarjenih dobrin, kamor brez dvoma spadajo tudi sredstva državnega proračuna, pri katerega delitvi bi morali dosti bolj upoštevati šibkeje sloje prebivalstva, ne pa dajati prednosti premožnim slojem in kapitalno močnim krogom. V tej zvezi je Muhri govoril tudi o avstrijski poti v socializem in se zavzel za tako socialistično družbeno ureditev, „ki bo ustrezala nacionalnim razmeram in tradicijam naše dežele, to pa bo socializem z avstrijskimi barvami“. Pri tem je naglasil, da mora vsaka partija določiti svojo politiko samostojno: ker ni splošno veljavnega socialističnega modela, ne sovjetskega in tudi ne evrokomunističnega, tudi ne sme biti nobene težnje po voditeljstvu enega centra v svetovnem komunističnem gibanju.

Kot poglobitveno vprašanje vseh komunističnih mednarodnih prizadevanj je bil na kongresu poudarjen boj za opuščanje napetosti, mir in razorožitve. V tem boju morajo biti komunisti v prvih vrstah, je bilo rečeno, zato se hoče KPA povezati z vsemi pozitivnimi silami, s socialističnimi deželami, naprednimi silami v kapitalističnem svetu, nacionalnimi osvobodilnimi gibanji, s pozitivnimi silami v gibanju neuvrščeni, „pa tudi v meščanskih krogih so danes ljudje, ki mislijo realistično, ki želijo mir, ki hočejo preživeti“, kakor je v svojem zaključnem govoru naglasil predsednik Muhri, ki je napovedal, da se bodo tudi avstrijski komunisti „orientirali na to široko akcijsko enotnost in politiko zavezništva“.

Na kongresu je KPA poudarila tudi solidarnost z narodnostnimi manjšinami ter se ponovno zavzela za njihovo popolno enakopravnost in za dosledno uresničitev čl. 7 državne pogodbe. Ravno za to njeno podporo, ki jo nudi boju manjšin, se

je KPA posebej zahvalil vodja jugoslovanske delegacije Stane Dolanc, ki je dejal, da Jugoslavi visoko cenijo prizadevanja avstrijskih komunistov v prid reševanja problemov slovenske in hrvaške manjšine v skladu z določili avstrijske državne pogodbe. In tudi predsedujoči Walter Bayer je — ko je poudaril pomembni delež Jugoslavije in njene partije v okviru mednarodnih prizadevanj po popuščanju napetosti in razorožitvi — znova zagotovil, da je KPA v duhu internacionalizma čvrsto na strani slovenske in hrvaške manjšine v boju za izpolnitev čl. 7 državne pogodbe.

Ped vhomom madridske kongresne palače, kjer zaseda nadaljevalni sestanek helmsinske konference o varnosti in sodelovanju v Evropi, se je pred kratkim zbrala skupina otrok v pisanih narodnih nošah. Otroci so predali udele-

Listina otrok z vsega sveta

žencem konference „listino otrok z vsega sveta“, v kateri prosijo, naj bi izkoreninili lakoto, vojne in revščino, ki pestijo večino človeštva. Na pergament so zapisali besede upanja, da bo jutrišnji svet boljši.

Otroci z vsega sveta so predstavnikom 35 držav sporočili, da bi po njihovem mnenju lahko veliko storili za „srečnejši jutri vseh ljudi na svetu“. Udeleženci madridskega sestanka so obljubili, da bodo delovali v prid napredka na svetu.

Akcijo milijonov otrok z vsega sveta je organiziral UNICEF s sodelovanjem otroških gibanj iz 23 držav. V otroški listini je še posebej opozorjeno, da so otroci pogosto žrtve lakote in drugega zla sodobnosti.

VRHOVEC O MANJŠINSKEM VPRAŠANJU:

Avstrijski ukrepi bi morali biti hitrejši in učinkovitejši

Dunajski dnevnik „Die Presse“ je pred dnevi objavil intervju z jugoslovanskim zveznim sekretarjem za zunanje zadeve Josipom Vrhovcem, kateri je govoril tako o bilateralnih odnosih med Avstrijo in Jugoslavijo kakor tudi o perečih mednarodnih vprašanjih.

Glede dvostranskih problemov je Vrhovec izrazil zadovoljstvo, da se odnosi med obema državama dobro razvijajo, kar je po njegovem mnenju uspeh „realističnega pristopa“ k obravnavanju dvostranskih vprašanj. Pri tem pa je Vrhovec poudaril, da se je zdaj treba z enakim realizmom lotiti tudi odprtih vprašanj, kjer je na prvem mestu omenil manjšinsko problematiko ter naglasil:

„Večnacionalna država smo in zato vemo, kakršnega pomena je obravnavanje manjšinske problematike kot podlage državne eksistence. Za nas je svoboden razvoj narodnosti temelj demokratičnega družbenega razvoja in prepričani smo, da to velja tudi za druge države. Kar se tiče Avstrije, bi bilo zaželeno, da bi se pospešeno lotili uresničevanja manjšinskih pravic v skladu z operativnim koledarjem (ki sta ga vladi posredovali osrednji organizaciji koroških Slovencev — op. ured.). Avstrijski ukrepi bi morali biti hitrejši in učinkovitejši. Če gre vse počasi in z zastoji, potem pride do razočaranja.“

Med nadaljnjimi odprtimi vprašanji je Vrhovec omenil tudi krepitev maloobsejnega prometa, ki mu prisojajo velik pomen za splošno poglobitev gospodarskih odnosov.

V ostalem pa je Vrhovec predvsem govoril o trenutnem položaju v Evropi in v svetu, kjer je povsod vse polno nevarnih žarišč. Dejal je, da je na evropskem prizorišču tako grozljivo velik kup železnine s tako razstrelilno močjo, da se moramo vprašati, kako dolgo bo šibka ladja zdržala takšno breme. Zato se Jugoslavija dosledno zavzema za politiko opuščanja napetosti ter se odločno postavlja proti slehernemu vmešavanju v notranje zadeve drugih držav, ne glede na to, s katere strani to prihaja in kje se dogaja.

Papeževa enciklika o problemih sodobnega sveta

V Vatikanu so v začetku prejšnjega tedna na tiskovni konferenci predstavili novo encikliko papeža Janeza Pavla II., ki nosi naslov „Dives in misericordia“. V dokumentu, ki ga je papež osebno napisal v poljskem jeziku, zavzema poglavar rimskokatoliške cerkve stališče k raznim vprašanjem sodobnega sveta.

Posebej je papež obsodil mučenje in tudi tiste politike oziroma državnike, ki ne kaznujejo svojih podrejenih, če se poslužujejo mučenja. Veliko pozornost pa je posvetil tudi grožnjam atomskega spopada, v katerem bi — kakor pravi papež — „izginil del človeštva“.

Vendar pa ne obstaja samo grožnja jedrske vojne, ampak tudi „mirno“ podjarmljanje osebnosti, celotnih družb in narodov, poudarja papež. Poleg nevarnosti biološke katastrofe se namreč krepi nova grožnja, ki je neposredno povezana s človeškim dostojanstvom in se nanaša na vedno večji razkorak med bogatimi in sitimi družbami ter velikim delom človeštva, ki še vedno trpi lakoto. Po papeževem mnenju je verjetno glavna pomanjkljivost vgrajena že v temelje sodobnega gospodarjenja in materiali-

stične družbe. V zadnjih časih pa naj bi obstajala negotovost tudi med dobrostoječimi sloji, ki izkoriščajo nastali položaj. Vse prevečkrat zmagojuje negativne sile, kot so jeza, mržnja in celo surovost, je rečeno v encikliki, vse to pa v želji, da bi čimprej in dokončno porazili sovražnika.

Papež poudarja, da obstaja rešitev tudi za ta vprašanja, in sicer v „ljubezni in odpuščanju“. Zato naj bi — kakor je rečeno v encikliki — občutek pravičnosti zajel večji del človeštva in cerkev podpira to usmeritev, ki naj bi okrepila sožitje med ljudmi in odpravila glavne deformacije. Toda kakor že v svoji prvi encikliki leta 1979, Janez Pavel II. tudi sedaj meni, da pravičnost sama ne zadostuje: „treba se je sklicevati na božjo ljubezen do ljudi in graditi večjo ljubezen med ljudmi“. Sodobni človek živi v strahu, da postane žrtev produktov svoje civilizacije, ki bi jih nekateri radi izkoristili v svoje namene, je rečeno v encikliki. Kljub številnim izjavam o človekovih pravicah se človek upravičeno boji, da bo postal žrtev zatiranja, le-to pa naj bi mu odvzelo tudi notranjo svobodo in možnost, da izpoveduje resnico, v katero je prepričan.

MED NOVIMI KNJIGAMI:

„Rož, Podjuna, Zila“

nova pesmarica Kernjakovih pesmi

Že v prejšnji številki našega lista smo javnost obvestili, da bo izšla pesmarica Kernjakovih pesmi. Zdaj jo imamo in veseli smo, da je zšla prav ob koncertu Kernjakovih pesmi prihodnje nedelje. Pesmarica, ki nosi naslov „Rož, Podjuna, Zila“, je zajeten šopek Kernjakovih najlepših pesmi, ki bo prav zdaj tudi lepo praznično darilo tako za pevke in pevce kot za vse tiste, ki ljubijo Kernjakovo glasbeno ustvarjalnost.

Pesmarico je založila Slovenska prosvetna zveza v Celovcu, ki je s tem izpolnila obljubo, Kernjakove pesmi izdati v posebni zbirki. Njeno ureditev je SPZ zaupala prof. Radovanu Gobcu, ki je delo opravil z velikim čutom odgovornosti pa tudi povezanostjo s Pavlom Kernjakom in preko njega z vso pevsko dejavnostjo na Koroškem. Tako je Radovan Gobcu uspelo s pesmarico „Rož, Podjuna, Zila“, Pavla Kernjaka oz. njegov umetniški opus predstaviti takorekoč v celoti, čeprav pri tem niso upoštevane vse Kernjakove skladbe, kar je za vsak izbor povsem naravno. Urednik Radovan Gobec je pesmarico opredelil na umetne pesmi za mešane in moške zборе in na priredbe narodnih pesmi pravtako za mešani in za moški sestav. Skupno je v zbirki zbranih 44 Kernjakovih

pesmi; torej gre predvsem za najbolj popularne kot so „Rož, Podjuna, Zila“, „Juhe, pojdam v Škufče“, „Mojcej“, „Katrcica“, „Dva žlahtna bisera“ in druge priljubljene pesmi. Seveda so v pesmarici upoštevane tudi nekatere Kernjakove novejšje skladbe, ki med našimi zbori še niso tako znane, a bodo prav potom pričujoče pesmarice dosegle naše pevske zборе.

Na skupno 84 straneh, kolikor jih ima pesmarica „Rož, Podjuna, Zila“, je urednik objavil tudi slovarček narečnih besed, kar bo zborovodjem in pevcem v pomoč za lažje razumevanje rožanskega dialektika. Posebnost pesmarice pa je tudi seznam Kernjakovih pesmi, ki domala zajema vse avtorjeve skladbe. Tu gre za partiture, ki bodo odslej potom arhiva SPZ dosegljive vsakomur, pri tem gre skupno

za 119 naslovov, ki so uredniku bili znani in dostopni.

Zbirka „Rož, Podjuna, Zila“ je tehnično izredno lepo urejena, njen format je A 4, za tozadevno ureditev odgovarja Mitja Gobec, za založbo je bil pristojen Andrej Kokot.

Cena pesmarice je za izvod šil. 80.—, na voljo pa bo pri SPZ, v knjigarni „Naša knjiga“ v Celovcu in na nedeljskem koncertu v Celovcu.

To so najosnovnejši podatki o pesmarici „Rož, Podjuna, Zila“, najboljšo oceno o umetniškem delu Pavla Kernjaka pa je napisal urednik Radovan Gobec v uvodni besedi, zato jo ob tej priložnosti objavljamo v celoti. Naslov eseja je „Koroška narodna pesem in Pavle Kernjak“.

Ljudstvo slovenske Koroške je že od nekdaj rado prepevalo. Lepota koroške dežele z nešteti jezeri, zelenje dolin in temina gozdov v zaledju visokih hribov so oblikovali koroško melodijo in ji dali rahel alpski prizvok. Stari običaji pestrega pastirskega in kmečkega življenja, šege stanov, furmanstvo, lov, drvarstvo in vojaščina pa so obarvali pesmi s šegavostjo in vedrostjo, z nagajivostjo pa tudi z boleštvom. Idilika vasovalstva, romantika vodoknic, ljubezen ter prirojena srčna dobrota in lepota, so oplemenitili melodije z mehko, ki jo pozna le koroška pesem. Mirno se prilivajoče harmonije odkrivajo nežnost, toplino in iskrenost koroškega človeka. Koroška pesem je verno zrcalo narodove duše, njegove zgodovine in njihovega življenja. Skratka, iz koroške pesmi veje vonj po koroški zemlji in prisrčnosti njenih ljudi, zato so dežela, ljudje in pesem ena sama nedeljiva celota, povita v najlepši šopek.

Ni torej čudno, da je nastala v tej deželi cela vrsta naravnih ljudskih pevcev, pesnikov, vižarjev in bukvnikov od Matije Majarja-Ziljskega, Urbana Jarnika in baškega Treiberja do Ziljanec Kotnika in Pippa, od Rožanov Andrejaša, Kajžnika, Dobernika in Kernjaka do Podjunčanov Ledra-Lesičjaka in Milke Hartmanove. Vsi ti samorastniki so globoko zajemali iz narodove duše ter ustvarjali, sooblikovali in plemenitili koroško narodno pesem.

Takšna pesem je vodila koroško ljudstvo, ko je postavljalo na Krnskem polju svoje vojvode; bodrila ga je ob turških vpadih in ga vnela

(Dalje na 7. strani)

„Podjunske viže“

pesmarica J. Petjaka

Skoraj istočasno kot Kernjakova pesmarica, je izšla drobna zbirka skladb Janeza Petjaka, koroškega vižarja iz Štebna pri Globasnici. Zbirko pesmi, ki nosi naslov „Podjunske viže“, je ob skladateljevem 50-letnem življenjskem jubileju izdala Krščanska kulturna zveza in Slovensko kulturno društvo v Globasnici, tiskala pa Norea-Repro v Celovcu.

„Podjunske viže“ Janeza Petjaka obsegajo dvanajst pesmi, večina napisanih na besedila pesnice Milke Hartmanove. V pesmarici so poleg pesmi objavljeni tudi podatki o Janezu Petjaku ter o njegovi dejavnosti na pevsko-glasbenem področju. K temu pride še obsežen zapis Pavleta Zablatnika v katerem se slednji ukvarja z biografskimi podatki Janeza Petjaka ter o njegovem delovanju na glasbenem področju. Pri tem obuja spomine na skupne pevske turneje s Petjakom in njegovimi zbori. Potem je tu še kratka ocena Radovana Gobca, ki ob Petjakovem ustvarjalnem delu med drugim pravi, da je ob delu spoznaval značilnosti zborovskega petja in pevskih zborov in sam izluščil mnoga pravila, po katerih so pesmi grajene in harmonizirane. Ob tem se je tudi sam lotil preprostega prirejanja ljudskih pesmi, kar ga je vodilo do vedno zahtevnejšega oblikovanja in končno do samostojnega in izvirnega komponiranja. Radovan Gobec nadalje ugotavlja, da je Petjak izrazil melodik in vižar in je naslednik številnih vižarjev in bukvnikov na Koroškem. Da je vrednost njegovega dela v tem, da deluje na Koroškem kot slovenski skladatelj, da piše svojemu ljudstvu, da s pesmijo vzpodbuja svoje pevce in poslušalce k petju in sprejemanju slovenske pesmi, da je velik rodoljub in da je vztrajen, ustvarjalen in delavoljen.

Janezu Petjaku k izidu njegove pesmarice čestitamo in želimo še mnogo ustvarjalnega uspeha.

Dr. Anton Svetina

Prispevki k zgodovini Skočidola

Prvi je bil na vrsti cerkovnik Peter Frey, podložnik osojske opatije, ki je bil postavljen od prejšnjega vikarja in potrjen od patrona, t. j. osojskega opata. V tej službi je 12 let, kot dohodek pa dobiva letno 5 četrtnakov in 8 meric ovs. Nadalje prejema od krsta 1 groš, od poroke istotako 1 groš, od pogreba 5 grošev in od vseh drugih cerkvenih opravil po 1 groš. Cerkev je dotirana s 4 ali 5 zemljišči. Gospostvo Vernberk je dolžno, da popravlja cerkev, pri čemer uporablja tudi dohodke cerkvenih zemljišč. Cerkveni obračuni se delajo v gradu Vernberk in so bili dosedaj vsi stroški poravnani. Vikar sicer pije, ne dela pa eksceso in je njegovo življenje vzorno in pošteno; tudi ne izkorišča faranov pri pobiranju štole (pristojbine za krste, poroke in pogrebe). Nečastne deklice kaznuje s sramotnim odrom (pomena cypi). Nato je škof zaslišal oba cerkvena ključarja; to sta bila Adam Stoz, podložnik gospostva Vernberk, in Luka Šefman, podložnik nadžupnika v Beljaku, prvi je v tej službi 13 do 14 let, drugi pa 7 do 8 let. Prvi dobiva na dohodkih pet četrtnov ovs in en imperial, drugi pa ničesar razen tu in tam kak obed. Tudi cerkvena ključarja sta poročala o dohodkih cerkve in o življenju vikarja, ki je na dobrem glasu. Na koncu je škof zaslišal še vikarja; to je bil Matej Kulnik, Korošec iz župnije Šent Rupert, star okoli 50 let, ki je vse študije končal

v Celovcu, ordiniran pa je bil v Solnogradu na naslov grada Lichtengraben. Duhovnik je 27 let, od tega je bil 18 let v službi pri arhidiaconu solnograške nadškofije v Tinja, 6 let je bil kaplan v Kapli, na sedanjem službenem mestu je tri leta. Na štoli prejema okoli 40 goldinarjev letno, cerkveni računi se delajo v gradu Vernberk, ključke cerkvene skrinjice hranijo enega vikar, drugega opat, tretjega pa cerkvena ključarja. Vikar mora oskrbovati dve podružnični cerkvi ter eno cerkveno bratovščino Corporis Christi. Matične knjige vodi v redu, faranov pa ima okoli 600.

Leta 1718 nastopa na cerkveni sinodi, ki se je vršila običajno vsako drugo leto pri škofijskem uradu v Ljubljani, za župnijo Skočidol novi vikar Matthias Sigatt (Matija Sigot). Na tej sinodi je bilo med drugim odredeno, da se krstni obredi ne smejo izvrševati v privatnih hišah, temveč le v župni cerkvi.

Mateja Sigot je po Singerjevem seznamu župnikoval v Skočidolu od leta 1718 do leta 1724. Njegov naslednik je bil do leta 1742 Marko Zolner.

30. junija 1730 je generalni vikar ljubljanske škofije in nadžupnik v Kranju Janez Jakob Schilling izstavil ljubljanskemu kanoniku Antoniju Lachnerju pooblastilo, da izvrši vizitacijo vseh župnij beljaškega cerkvenega okrožja. Lachner je začel z vizitacijo dne 6. julija

6

v Skočidolu, kjer je ugotovil, da je tam za vikarja Marcus Zollner, ki ga je prezentiral na to mesto osojski opat Virgilij. Ta župna cerkev ima dve podružnici, eno v Podravljah (Föderlach), drugo sv. Janeza Krstnika v Domačalah (Damtshach). Parochus loci debet esse Linguae Sclavonicae gnarus (domači župnik mora biti večš slovenskega jezika). Pri pregledu inventarja cerkve in cerkvenih oltarjev je vizitator ugotovil, da je voda v krstnem kamnu polna pajčevin in je ukazal, naj se očisti.

Vikarja Marka Zollnerja je nasledil Matej Lassnigg (Laznik), ki je bil na tem službenem mestu od leta 1745 do leta 1767. Proti temu vikarju so začele prihajati na škofijski ordinariat v Ljubljani razne pritožbe faranov. Tako je vložil Urban Šefman v svojem in v imenu ostalih faranov dne 24. junija 1760 pritožbo na škofijski urad v Ljubljani zoper vikarja Laznika zaradi raznih nerednosti in zaradi dajatev, ki jih vikar nepravilno zahteva od faranov. Na vikarjev zagovor zoper to pritožbo je Šefman poslal generalnemu vikarju ljubljanske škofije Karlu Peeru 17 strani dolg odgovor, v katerem obtožuje vikarja, da je v letih 1755 in 1758 prepovedal njemu in ženi Jeri, da bi prisostvovala pri krstu otrok, za katere sta bila naprošena za botra. Njegove pridige so take, da se jim že otroci smejejo, ker vsi vedo naprej, kaj bo povedal. Namesto da bi pridigal iz evangelija, pa vse leto govori na prižnici vedno isto o gospodarskih zadevah, kar povzroča v cerkvi le jezo in smeh. Vikar Laznik je v nasprotju z vsemi predpisi uvedel za farane plačevanje nekakega osebnega cerkve-

turne funkcije. Kot dolgoletni predsednik podobora Društva slovenskih pisateljev v Mariboru ter glavni urednik tamošnje literarne revije, je gojil tudi tesne stike s koroškimi pisatelji. Na njegove pobude je prišlo do vsakoletnih tradicionalnih medsebojnih literarnih obiskov v Mariboru oziroma na Koroškem, pravtako tudi do predstavitev naših besednih ustvarjalcev v reviji Dialogi.

Pisateljju Janezu Švajnceru ob njegovem življenjskem jubileju želimo še mnogo umetniškega navdiha in plodne ustvarjanja. Pravtako še mnogo delovnega uspeha kot uredniku radia Maribor, kjer opravlja svoj novinarski poklic.

14. junija 1760 so bratje Gašper, Matej in Tomaž Primigg (Primič) vložili na ljubljanskega škofa Jožefa Leopolda grofa Petazzi tožbo zoper vikarja Matijo Laznika, ker noče izročiti testamenta njihovega umrlega brata Jožefa Primiča, bivšega cerkovnika župnije Skočidol, vsled česar so ostali štirje nedoletni otroci pokojnega brata brez vseh sredstev.

(Se nadaljuje)

12. Koroški kulturni dnevi

OD 28. DO 30. DECEMBRA 1980

10.-OKTOBER-STRASSE 25 - CELOVEC - MOHORJEVA

S P O R E D

● NEDELJA 28. 12. 1980

19.30 **Otvoritev 12. Koroških kulturnih dni.**

„Uascit pr Zile“. Ziljska svatba v pesmi, besedi, plesu in glasbi — v izvedbi mešanega pevskega zbora „Rož“ iz Šentjakoba v Rožu pod vodstvom Lajka Milisavljeviča in Akademске folklorne skupine „France Marolt“ iz Ljubljane, v srednji dvorani Doma glasbe v Celovcu.

● PONEDELJEK 29. 12. 1980

9.00 Franci Zwitter-Matevž Grilc: **Informacija o položaju slovenske narodne skupnosti na Koroškem**

10.00 Silvo Devetak: **Pravica manjšin do zaščite in razvoja v luči sistema OZN.**

11.30 Odhod na Ziljo: **Obisk zgodovinsko in kulturno pomembnih krajev na Zilji.**

Vodijo: Cene Avguštin, Bogo Grafenauer, Nace Šumi in Niko Kriegl.

19.30 **Ogled razstave Valentina Omana** pod strokovnim vodstvom Ceneta Avguština.

Literarno branje (Aula slovenica Celovec)

● TOREK 30. 12. 1980

9.00 Josef Lukan: **Delo Franca Grafenauerja**

10.00 Ludwig Flaschberger: **Pojavne oblike in strategije etnične asimilacije in možne protistrategije, s posebnim ozirom na Ziljane.**

11.00 Dušan Nečak-Peter Vodopivec: **Razcvet manjšinskih gibanj v Evropi.**

14.00 Okrogla miza: „Prispevek Zilje k slovenski kulturi“. Sodelujejo: France Bernik, Bogo Grafenauer, Vekoslav Kremenšek, Zmaga Kumrova, Štefan Pinter, Janko Pleterški, Breda Pogorelec, Erik Prunč, Nace Šumi, Pavle Zablatnik.

Pripravljali odbor KKD

Janez Švajncer — 60-letnik

Konec novembra je pisatelj Janez Švajncer obhajal 60-letnico svojega življenja. Jubilar ni poznan le v svoji ožji domovini, ampak tudi med zamejskimi Slovenci, seveda tudi v mednarodni literarni areni, saj so nekatere njegova dela prevedena v evropske kakor tudi jezike jugoslovanskih narodov.

Pisateljski opus Janeza Švajncerja obsega 12 romanov, 5 mladinskih del in vrsto ljudskih iger. Roman „Strli na meji“ in „Pridi k potoku“ smo kot podlistek objavili tudi v našem listu. Janez Švajncer pa je tudi sicer aktiven družbeno politični delavec, zlasti na območju občine Maribor, kjer zavzema razne politične in kul-

turne funkcije. Kot dolgoletni predsednik podobora Društva slovenskih pisateljev v Mariboru ter glavni urednik tamošnje literarne revije, je gojil tudi tesne stike s koroškimi pisatelji. Na njegove pobude je prišlo do vsakoletnih tradicionalnih medsebojnih literarnih obiskov v Mariboru oziroma na Koroškem, pravtako tudi do predstavitev naših besednih ustvarjalcev v reviji Dialogi.

Pisateljju Janezu Švajnceru ob njegovem življenjskem jubileju želimo še mnogo umetniškega navdiha in plodne ustvarjanja. Pravtako še mnogo delovnega uspeha kot uredniku radia Maribor, kjer opravlja svoj novinarski poklic.

PRISPEVEK K VZGOJI V SMISLU PRIJATELJSTVA IN SPOŠTOVANJA DRUGEGA DEŽELNEGA JEZIKA:

Slovenske in dvojezične knjige za otroške vrtce

Z veseljem in navdušenjem so minuli teden otroci v nekaterih južnokoroških otroških vrtcih sprejeli slovenske in dvojezične knjige. Tajnika Zveze slovenskih organizacij in Slovenske prosvetne zveze, Feliks Wieser in Franci Sadolšek, sta najprej obiskala občinski vrtec v Šmihelu, kjer sta ju pričakala pliberški župan Franc Mikuš in odbornik EL Joško Partl. Župan Mikuš se je v obeh deželnih jezikih zahvalil za podaritev knjig, otroci sami pa so v zahvalo zapeli po eno slovensko in nemško pesem. Tudi

v pliberškem občinskem vrtcu, kamor sta spremljala predstavnika slovenskih organizacij zastopnika občine, so se otroci knjig pristrčno razveselili. Med knjigami so bile domača dvojezična knjiga koroških avtoric Zorke Weiss in Marice Kulnik in druge slikanice in knjižice za predšolsko mladino, ki so jih za koroške otroke zbrali sovrstniki v Sloveniji. V Globasnici, kjer otroški vrtec dela le čez poletje, je v imenu občine prevzel knjige občinski odbornik Lorenc Kraut, ki se je prav tako pristrčno zahvalil

za to koristno pobudo. Podobna akcija je stekla še v občinskem vrtcu v Železni Kapli, kjer so ob podaritvi knjig bili prisotni podžupan Mihi Kuchar in vrtnarice.

Akcija slovenskih organizacij, ki jo bodo organizirali tudi še v drugih dvojezičnih občinah, naj bi otrokom v uradnih otroških vrtcih, ki po zakonu in proti določilom državne pogodbe niso dvojezični, približala slovensko besedo, materinščino mnogih otrok v teh varstvenih zavodih, in tako predstavljala prispevek k vzgoji v smislu prijateljstva in spoštovanja drugega deželnega jezika.

Občni zbor Kluba slovenskih študentov v Gradcu

V četrtek 13. novembra 1980 je imel Klub slovenskih študentov v Gradcu (KSSG) svoj redni občni zbor, ki se ga je udeležilo približno 25 študentov in študentk. Iz poročila predsednice Milice Smole, ki je obsegalo celotno zadnje delovno obdobje, je bilo med drugim razvidno, da prihaja vsako leto več študentov na študij v Gradcu, in da je prva naloga Kluba pritegniti te slovenske študente za samostojno delo v Klubu. Položaj do pred kratkim pa je bil ta, da je prihajala v Klub le polovica slovenskih študentov v Gradcu. Po poročilu tajnika, Tonija Certov, ki je obsegalo predvsem prireditve v zadnjem obdobju in po poročilu blagajničarke, Milice Gasser, je dal občni zbor staremu odboru razrešnico in izvolil nov odbor, ki ima sledeči sestav: predsednik: Roman Verdel, podpredsednik: Toni Certov, tajnica: Nada Incko, drugi tajnik: Martin Hobel, blagajničarka: Ana Reichmann. Ustanovljeni so bili tudi krožki in

določeni so bili odgovorni referenti, ki so hkrati člani razširjenega odbora. Naloga teh krožkov naj bi bila organizirati čim širšo paleto informacij za vse člane Kluba. Določena so bila sledeča delovna področja in ustanovljeni krožki: časnikarski (odgovorna: Marija Trampusch in Simon Certov), zgodovinski (Ludvik Karničar), kulturni (Milica Gasser), športni (Hanzi Certov), knjižnica (Heinz Pfandl) in zbor (Stefan Kramer). Za preglednika pa sta bila izvoljena Lambert Rogavnik in Milica Urank.

Novi predsednik Roman Verdel se je po volitvah zahvalil navzočim za zaupanje in predstavil svoj program, ki ga je razdelil na štiri dele. Po tem načrtu bo novi odbor 1. organiziral notranje klubsko delo, ki bo slonelo v glavnem na delovnih krožkih. 2. skušal pridobiti za svoje zaupanje interese druge demokratične sile v Gradcu, z najmanj tremi prireditvami na leto na univerzi pa bo skušal informirati tudi

širšo javnost. 3. Novi odbor bo skrbel za močnejšo povezavo s Koroško in drugimi slovenskimi organizacijami (npr. Klubom slovenskih študentov na Dunaju in Celovcu). Odbor pa bo skušal zavzemati tudi večkrat stališče do aktualnih političnih vprašanj, ki se vedno spet ponavljajo. 4. V bodoče bo Klub svoje stike z matičnim narodom, predvsem še s slovenskimi študentskimi organizacijami, razvijal naprej in jih skušal poglobiti.

Po poročilu predsednika, se je razvila še živahna diskuzija, v kateri je bilo med drugim ugotovljeno, da mora Klub polagati vrednost tudi na družabnost, poleg politike in kulture, ki sta bili dosedaj v ospredju. Te ugotovitve so se namreč potrdile že ob ustanovitvi mešanega in moškega zbora in ob uvedbi nogometnih iger, saj so pritegnile število študentov in potrdile, da sta družabnost in šport važen povezovalni faktor med Slovenci tudi izven njihove ožje domovine.

Miklavževanje v Šentprimozu

Zadnje nedeljo je Slovensko prosvetno društvo „Danica“ priredilo v Kulturnem domu v Šentprimozu znano opereto „Miklavž prihaja“. Opereta, ki ji je sledilo obdarovanje otrok, je privabila veliko število staršev in otrok, med drugim tudi veliko takšnih, ki običajno ne pridejo. Opereta, ki so jo letos prvič predvajali v celoti, je za gledalce kot igralce zadovoljivo uspela. Režiral je Marko Marko, petje sta naštudirala Danica in Hanzi Kežar, ki je spremljal tudi na klavirju. Da-

nica Kežar je poskrbela tudi za organizacijo in za obleke. Jasminka Wagner, ki je poklicna baletka, pa je naštudirala ples.

V glavnih vlogah so igrali: Miklavž — Franc Wakounig, Lucifer — Stanko Polzer, Sveti Peter — Franc Polzer, Kodrček — Barbara Stern, nebeški čevljar — Stanko Wakounig, nebeški krojač — Maks Wuttej, Škratolina in Kosmatina pa sta zaigrala Marko Polzer in Martin Rutar.

● Tudi v Globasnici je domače

društvo priredilo pri Šoštarju miklavževanje, kjer so v skrajšani obliki priredili opereto „Miklavž prihaja“, sledilo pa je obdarovanje otrok. Tudi v Globasnici je ta stara šega privabila mnogo domačinov.

● V Selah je domače prosvetno društvo „Planina“ uprizorilo opereto „Miklavž prihaja“, ki jo je režiral župnik Matko. Zvečer pa je priredilo društvo za društvenike še medsebojno obdarovanje.

Modernizirali bodo „KESTAG“ v Borovljah

Na eni roki lahko preštejemo večje tovarne na južnem Koroškem. Zato je zanimanje za razvoj boroveljske tovarne, ki izdeluje orodje, žice in druge kovinske izdelke, razmeroma veliko. Kriza v železarski industriji ne gre neopazno mimo tovarne, ki jo domačini vedno še imenujejo „Kestag“, čeprav je že podzavljena in se imenuje sedaj „VOEST-Alpine-Werkzeug-und-Draht-AG Ferlach“.

Prejšnji teden so ob počastitvi delavcev, ki delajo v tovarni že med 25 in 40 let, razni predstavniki podjetja in v prvi vrsti obravnavali številne spremembe, ki jih bodo izvedli v tej tovarni v bližnji ali daljši prihodnosti. Razvoj zadnjih treh let kaže, da se tovarna razvija vedno bolj proč od tradicionalne topilnice v moderno predelovalno podjetje. S temi spremembami skušajo zagotoviti nadaljnji obstoj podjetja; ukrepi naj bi na vsak način prispevali k temu, da se položaj podjetja ne bi poslabšal. Investicije imajo tri težnja: modernizacijo produkcije žic, izdelavo delov za neko avstrijsko filmsko kamero in sodelovanje z bodočim podjetjem General-Motors blizu Dunaja. Celotna investicijska vsota naj bi obsegala 400 milijonov šilingov, ki naj bi zvišala obratno vsoto podjetja od 530 milijonov letno na približno eno

milijardo šilingov. Pri ugodnem uveljavljanju tega koncepta pa se naj bi zvišalo število delavcev v Borovljah od 750 nat 800.

Največ bodo investirali v modernizacijo žičarne, v kateri naj bi povišali število delavcev za približno 70, produkcija pa se naj bi podvojila. Del starih strojev pa bodo spravili v Donawitz ali pa v Celovec. Poživitve produkcije pričakujejo tudi od produkcije sestavnih delov za filmsko kamero. Produkcija teh sestavnih delov teče že nekaj mesecev in naj bi po pogodbi trajala še 10 let. Pri tej produkciji gre za precizne finomehanske izdelke, s katerimi se boroveljska tovarna podaja na področje elektronike. Za bodoče podjetje General-Motors bo boroveljska tovarna izdelovala posebno zvrst rezkal (Fräse). Ing. Echerer iz vodstva VOEST-Alpine je v svojem govoru poudaril, da boroveljsko podjetje teh investicij samo ne bi zmoglo, in da so takšne investicije le mogoče s pomočjo celotnega koncerna. Istočasno pa se je obrnil na občino in deželo s prošnjo, da čim bolj podpreta podjetje.

Direktor Echerer se je ob tej priliki zahvalil tudi 39 delavcem, ki delajo v podjetju že med 25 in 40 let in so bistveno prispevali k njegovemu razvoju.

Aktivnosti Zveze slovenske mladine v Celovcu

Ze dalj časa obstaja sodelovanje med Zvezo slovenske mladine v Celovcu in občinsko konferenco ZSMS v Radovljici. V okviru tega sodelovanja so bili člani mladinske organizacije iz Celovca v poletju na mladinski delovni akciji v Bobinju, kjer so navezali prijateljske stike z mladino iz Radovljice, ki je vrnila oktobra obisk. Pri tem sodelovanju igra vlogo tudi mladina iz Dijaškega doma Slovenskega šolskega društva, tako se je pred kratkim napotilo spet 34 dijakov in dijakin v Radovljico, kjer je nastopala igralska skupina (sestavljajo jo večinoma dijaki iz Dijaškega doma) z igrjo „Obtoženi volk“. V pred kratkem otvorjeni dvorani, ki je poimenovana po narodnem heroju „Ivanu Godcu-Tomažu“, se je nabralo nad 300 mladincev, ki so z navdušenjem sledili igri o obtoženem volku. Ta nastop igralske skupine je bil eden izmed 18-ih nastopov, ki jih je imela ta igralska skupina v istem sestavu; „Obtoženega volka“, ki ga je zrežiral Marjan Srienec igrajo z uspehom že drugo leto.

Po uspešnem kulturnem večeru so mladino pogostili in sledili so razgovori, kjer so se zmenili za nadaljnje sodelovanje. Mladino iz Celovca so Radoveljčani povabili med drugim na dan pobratenja z mladino iz raznih jugoslovanskih republik in zamejstva, konec tega meseca. Zmenili pa so se tudi za sodelovanje na spominskih pohodih, v čast in spomin anti-fašistične in narodnoosvobodilne borbe med drugo svetovno vojno (npr. pohod na Stol, pohod „Aribova peč“) in druge skupne delovne akcije. Zveza slovenske mladine v Celovcu se je med drugim obvezala, da bo poskrbela za dvoje predavanj v Radovljici o položaju manjšine na Koroškem in o desnem ekstremizmu v Avstriji.

Predavanja o vzgojnih problemih

Zveza slovenskih žena je pred dve tedna skupno s krajevnimi slovenskimi prosvetnimi društvi vabila na zelo zanimiva predavanja.

V Celovcu se je 27. novembra zaradi izredno slabih vremenskih razmer nažalost zbralo le okrog 10 udeležencev, ki so z velikim zanimanjem sedeli predavatelju profesorju Ivanu Škofleku. Z grafoskopom in z zelo zanimivimi primeri je popostril svoje predavanje, ki je imelo temo: „Kako ohranijo starši stik z odrasčajočo mladino“. V glavnem se je njegovo predavanje vrtelo okoli osamosvajanja mladega človeka, o tej naravni poti mladostnikov, ki jih starši velikokrat nevedoma ovirajo. Ob praktičnih primerih in življenjskih izkustev je ta problem razložil navzočim očetom in materam, npr. kako večših z neprimerno besedo izzevojo pri občutnih odrasčajočih agresijo. Predavanje je trajalo eno šolsko uro, diskuzija pa dve uri. Vsak udeleženec je imel izvrstno možnost, da se temeljito pogovori s strokovnjakom

o problemih, ki so za starše čedalje bolj pereči.

V Bilčovsu je ob istem času predavala prof. psihologije Tončka Stocinova o tem „Kako pomagamo neuspešnemu otroku“ pred približno 20 poslušalci. Razlagala je, kako je treba manj nadarjenim otrokom pomagati, da ni pravilno če se od njih preveč zahteva. Pravilno pa je če se jih podpira pač na tistih področjih, kjer so bolj nadarjeni in na katerih kljub temu veliko dosežejo. Predavanje je bilo za udeležence večera zelo koristno, žal pa je ob istem času bilo v Bilčovsu še eno predavanje, kar je neugodno vplivalo na število udeležencev.

Zal je izpadlo predavanje, o vplivu vremena na zdravje, ki naj bi bilo v Kotmari vasi. Tam se je zbralo okoli 30 ljudi, vendar je bilo treba predavanje odpovedati, ker je referent dr. Hribnik iz Kranja obvisel na Ljubelju, ki je bil tisti dan popolnoma zasnežen.

Uradni dnevi odvetniške zbornice

Tudi v letu 1981 bo imel vsak državljan možnost, da se brezplačno posluži pravnih nasvetov pri odvetniški zbornici. Kot nam sporočajo bodo uradni dnevi v ta namen v letu 1981 ob sledečih dnevih:

16. januarja 1981	5. junija 1981	18. septembra 1981
6. februarja 1981	19. junija 1981	2. oktobra 1981
20. februarja 1981	3. julija 1981	16. oktobra 1981
6. marca 1981	17. julija 1981	6. novembra 1981
20. marca 1981	7. avgusta 1981	20. novembra 1981
3. aprila 1981	21. avgusta 1981	4. decembra 1981
15. maja 1981	4. septembra 1981	18. decembra 1981

Uradni dnevi bodo v prostorih odvetniške zbornice, Purlscherstraße 1, 1. nadstropje (vhod preko dvorišča).

Morda še ne veste?

Gotovo ste že slišali in brali o meteoroloških postajah na Sonnblicku (3110 m) ali na Kredarici pod Triglavom. Takšne in podobne postaje so stalno zasedene z meteorologi, ki merijo padavine, jakost vetra, temperature, jakost sonca itd. Poleti imajo meteorologi sorazmerno lahko delo, popolnoma drugače pa je pozimi, ko zapade do več metrov snega in viharji tulijo in butajo v stene postojanke. Takrat so trdi časi za osebe v teh gorskih višinah. Na Kredarici je tako, da sta dva meteorologa 14 dni v postaji, 14 dni pa doma. Povrtek iz doline na 2550 m visoko Kredarico, kjer je planinska oz. meteorološka postojanka, je pozimi včasih povezan z velikimi težavami, saj se je že zgodilo, da sta meteorologa rabila 3 dni, da sta prišla do svojega cilja. Ta poklic torej

zahteva veliko idealizma, fizičnih moči in tudi zavzetosti za ta poklic. Tudi v Karavankah imamo majhno privatno meteorološko postajo, ki sicer ni stalno zasedena, vendar pa je redno obiskovana vsaj enkrat na teden in to ob nedeljah. To skromno meteorološko postajo na planini Bleščeči, kjer je znana planinska postojanka „Koča nad Arihovo pečjo“ pod Kepo, upravljajo člani Slovenskega planinskega društva Celovec. Poleti se meteorološka služba odvija brez vsakršnih problemov. Bolj težavno pa je seveda pozimi, ko zapade eden do dva metra snega. Zgodilo se je že, da so naši fantje za pot od Kopenja do Bleščeče, ki jo poleti premetaš v 35 minutah, rabili tri ure. Zima in sneg zelo spremenita možnosti priti na planino. Tu si naši fantje pomagajo s smučmi na ka-

tere pritrdijo „pse“, to so posebne kože, ki preprečujejo drsenje smučiči. Kadar je mnogo snega morata najmanj dva planinca na pot, kajti grede na planino je v strmih terenu na območju grape Reke nevarnost plazov. Na od plazov izpostavljenih mestih je treba hoditi ločeno (v presledku od 15 do 20 metrov) tako da v primeru nezgode lahko pomagaš tovarišu.

Poleti opravljajo meritve dežurniki, pozimi pa leži vse breme na treh osehah, Herbertu, Igorju in Lubotu. To so trije navdušeni planinci, ki so si zadali nalogo, da se ob vsakem vremenu ob nedeljah povzpnejo na planino in tam opravijo svojo nalogo. Tako je med drugim treba stopiti sneg, ki se je nabral v merilni napravi (kotlu). To je zelo dolgotrajno delo, saj traja po več ur.

Ker imajo naši planinci pozimi shoieno gaz na planino, jih večkrat obiščejo domačini in turisti. Topli prijazni prostori kočice so seveda prijeten cilj. Sploh je pozimi Bleščeča, ki je več ur oddaljena od doline, prijetno zatočišče tistih planincev, ki ljubijo mirno naravo s čudovitim razledom na Baško jezero in na bližnje in daljnje gore. Če pa zunaj sneži in tuli veter okoli oglov, je pa tudi prijetno, ko si na toplem in se kratkočasijo ob branju knjig, igranju iger in kuhi raznih kulinarčnih užitek. Koča nad Arihovo pečjo je edina planinska postojanka v Karavankah, ki je ob nedeljah odprta. Koča ni oskrbovana, pač pa imajo obiskovalci kočice možnost, da si sami pripravijo (skuhajo) s seboj prineseno hrano.

Z avtom se je možno pripelati na Kopanje do gostilne Türkenkopf, kjer je veliko parkirišče za avtomobile. Z doline do gostilne je urejena tudi smučarska vlečnica, to se pravi, da je tam lep teren za smučanje, ki ga soroti teptajo s trojem za urejanje pist.

Od gostilne Türkenkopf do planine je v normalnih razmerah, to je, če je zgažena pot, pičlo uro hoda. Če so snežne razmere ugodne, je na Bleščečo lep izlet. Izrinite to prilžnost.

Slovensko prosvetno društvo „Borovlje“ vabi člane in prijatelje društva na

TRADICIONALNO BOŽIČNICO

v petek 26. decembra 1980 s pričetkom ob 14.30 uri v gostilni „Pri pošti“ v Borovljah.

Obujanje spominov na čudovita doživetja

Izletniki pred spomenikom žrtev fašizma v Leningradu

Bilo je poleti, ko je Zveza koroških partizanov že četrtič organizirala izlet. Tokrat je pot vodila v Sovjetsko zvezo in sicer v Kijev, Leningrad in Moskvo. Vabilu ZKP se je odzvalo skoraj trideset naših rojakov, organizacijo izleta pa je pripravil tovariš Janez Weiss skupno s potovalno agencijo Jugotours.

Udeleženci izleta so se preteklo nedeljo zbrali pri Tišlerju v Šentjanžu v Rožu, da obudijo spomine na prijetno in doživetja polno potovanje v največjo deželo sveta. Slike, ki so jih izletniki napravili med potovanjem so romale iz rok v roke, ob tem pa so ponovno bili navdušeni nad vsemi znamenitostmi te prostrane dežele, polne spomenikov in novih dosežkov, ki so jih občudovali. Posebno so bili navdušeni nad filmom tovariša Hanina, ki ga je posnel med potovanjem. Tako so udeleženci videli tudi žive slike s potovanja.

Nedeljsko srečanje pa je tudi potrdilo prijateljsko, lahko bi rekli družinsko povezanost med izletniki, k temu je še doprinesla prisrčna gostoljubnost Tišlerjeve gostilne. Vsi pa so bili edini v tem, da bodo prihodnje leto spet šli na skupni izlet.

Valentin Polanšek

61

BRATOVSKA JESEN

II. del

Tudi z natakario je napival Matvž. Ob vsaki besedi je postajala bolj svetla. Prvič se je kaj takega dogajalo, da je nehote želel, da bi se čas ustavil. Vse na dekletu je bilo preprosto in odprto: Njene joške je pokrivala prelivajoča se bluz. Roke so bile drobne. Pričeska svojevrstna. Barva las se v naglici ni dala določiti. Glas pa posebno topel. In ta jugoslovanski naglas!

Zdaj je nekdo prišel na izvrstno idejo: „Povštertancu“ bo!

Medtem so že zbudili godca iz kratkega dremotca, kar hitro je bil nared. Ta ples je znal dobro gosti. Dva sta prevzela vodstvo in pela spremno besedilo za vsakokratnega posameznika, ki je nosil blazinico v rokah, si moral iz kroga plesočih izbrati partnerja, nato zaplesati in njemu oddati blazinico. Začeli so z Lonko in so zapeli:

Lonka, le s korajžo,
vrtimo se okrog,
namisli si ga,
poljubi ga,
pa pojdi plesat z njim!

Lonki je jako ugajalo, da je s plesom začela. V presledkih trenutkov si je dejala: Kam naj vržem blazinico? Tudi natakario je šla v krog! Zakaj? Da bi se z Matevžem poljubljala? Ne smem pokazati, da mi je hudo! Kakor bom jaz naredila, bo gotovo storil tudi Matevž! Če vržem

pred njega, bo on vrgel pred natakario!

Ker se še ni izmotala iz svojih ugibanj, so plesoči pač venomer ponavljali:

Namisli si ga,
poljubi ga,
pa pojdi plesat z njim!
Namisli si ga,
poljubi ga,
pa pojdi plesat z njim.
Namisli ...

Medtem je zagledala v durnikih gostilničarja. Že ji je bilo jasno. Predenj je vrgla blazinico, četudi ni plesal v krogu. A je veljalo. Kdo bi si že upal oporekati izjemnemu početju? Pa še taki lepotic? Pa še Podlesnikovih hčerki po vrhu, ki so jo mnogi poznali?

Gostilničar pa je priskočil fantalinsko v krog, potem veličastno pokleknil in se navihano objel z Lonko. Narod je norel! Narod je norel! Zdaj sta odplesala pozibavajoči ples. Vse na gostilničarju se je pomlajevalo. Preočitno se je videlo, kako vpliva črnolasa lepota iz Ojstrovine na drugače skoraj smešnega dedca. Lonka pa je držala glavo prikupno sladko malce v stran in uživala, ker je napravila hišnemu gospodarju nepričakovano uslugo.

Ko sta odplesala ji je še šepnil:

„Po ‚povštertancu‘ morava še eno vižo zarajati!“
Pomežiknila mu je.

Zdaj je bil gostilničar v krogu in so zapeli njemu in se vrteli okoli njega. Kaj mislite, kako mu je laskalo, da je on enkrat v središču in vse vanj gleda, veselo, toplo človeško in ne samo z očmi, ki izražajo, da je grlo žejno, žep pa prazen, ali s pijanimi pogledi, ki so mu očitali vse, kar je nesreče na svetu.

Namisli si jo,
poljubi jo,

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA
vabi na tradicionalni

30. Slovenski ples

v soboto 10. januarja 1981 ob 20. uri v prostorih Delavske zbornice v Celovcu.

Za ples bosta igrala:

VELIKI PLESNI ORKESTER RTV LJUBLJANA
s pevskimi solisti Moni Kovačič in Oto Pestner
in CELJSKI INSTRUMENTALNI KVINTET
s pevcema Zinko Gluvič in Slavkom Kranjc

Vstopnice v predprodaji pri krajevnih prosvetnih društvih, v pisarni SPZ in v knjigarni Naša knjiga v Celovcu.

Ljubitelji vesele družabnosti prisrčno vabljeni

O d b o r

Gostovanje SNG Maribor v Celovcu

Na Koroškem smo mogli — spet enkrat po dolgem času — uživati odličnega teater. Slovensko narodno gledališče iz Maribora je 8. decembra gostovalo s predstavo Henryja de Montherlanta „Port Royal“. Škoda je, da dvorana ni bila napolnjena do kraja; marsikdo je zamudil nekaj lepega in pomembnega. Bilo je čuti glasove, da so se nekateri ustrašili zahtevne problematike tega teksta. Mislim pa, da je veličina umetnine ravno v tem, da lahko nagovori tudi preprostejšega človeka. In ta drama je prav gotovo umetnina. Avtorju je zgodovina Port Royala, nekdanjega samostana v Franciji, in upor tamkajšnjih redovnic proti cerkveni oblasti samo posoda, v kateri je analiziral človekovo bivanje in upravičenost le-tega. Kaj je prav, kaj je narobe, kaj in kdo je merilo naše vesti. Vest, zvestoba, moralna odgovornost, moč volje, primitivnost in hkrati refinjenost nasilja, duševne stiske, vse to so ključni problemi te čudovite drame.

Režiser Voja Soldatovič je z njemu lastno temeljitostjo pripravil to predstavo; čistoča in jasnost postavitve je izkristalizirala dalekosežne tragične zaplete. Uprizorjene nune, na videz tako izenačene v svojih enotnih oblačilih, razkrivajo najrazličnejše značajje in temperament. V njihovem odporu in njihovih dvomih se razkriva zmanipuliranost javnega mnjenja — zato je ta drama morebiti prav danes tako aktualna, zato lahko zadene vsakega posameznika, zadene cele skupnosti ljudi. Način življenja se spréminja, njegova tragika in globina ostajata.

Bilo bi krivično, hvaliti samo nekatere od igralk oziroma igralcev — mojstrsko so rešili svoje naloge vsi in gledalci so zapustili dvorano pretreneni: kdor ni doumel z razumom, je dojel s čustvi. To pa je morebiti največ vredno. Pravilno je, da nudimo občinstvu tudi zahtevnejšo duševno hrano, da jim držimo tudi ostro in — morda tudi kruto — zrcalo.

Ta predstava je imela za nas dvojen pomen: gotovo je vsakogar vzpodbudila k razmišljanju, kar marsikomu ne bi škodovalo. Drugo pa je: videli smo spet enkrat žlahtno gledališče, ki je — vsaj za nas na Koroškem — na žalost precejšnja redkost.

Prireditelj gostovanja je bila Krščanska kulturna zveza v Celovcu.

Sonja Ban

pa pojdi plesat z njo!

Namisli si jo,

poljubi jo,

pa pojdi plesat z njo ...

Še dalj časa so ponavljali kot pri Lonki, ker stari je užival in užival svoj središčni položaj v družini: Madona, tako lepega žeganja menda še nismo imeli! Pravim, pravim, meddolski in ojstrovški drvarji, to so fantje od fare! To so fantje! To ponorijo! To smo vsi ponoreli! Tako sladko ponoreli! Treba je kdaj ponoreti! Saj drugače imamo tako same skrbi!

Opozarjali so ga, naj vrže blazinico. Vrgel jo je pred svojo davno ljubezen. Kakšen holadro je nastal! Še gospodinjso so prignali iz kuhinje, da je videla, kako pleše stara ljubezen. Šale so padale in narod je norel, narod je norel ...

Stara ljubezen pa je vsa zbegana vrgla blazinico pred Matevža. Spet se je vse raznežilo. Nekomu je šlo na jok — ali od pijanosti zaradi lastne zavožene ljubavi ali od ginjenosti, ker je godec, tokrat kot plesalec, tako nežno cmoknil priletno domačinko.

Zdaj pa so peli Matevžu:

Godec, le s korajžo ...

Niso vsi vedeli njegovega imena in so ga kar tako imenovali. Matevž pa je vrgel blazinico — pred natakario Vlastko.

Proti jutru sta se Lonka in Matevž vračala preko meje domov. Ljubila sta se še onstran meje. Samo njega si je želela, vsega takega razgretega in prvič vase poglobljene. Ljubila sta se še enkrat tostran meje, ko je sonce že risalo jutranjo zarjo za Peco.

K sorodnici Ančki jo je zapeljal, da prespi in se šele na popoldne vrne domov. Vsa sladka je bila. Ukročena in brez svojih misli. Taka še ni bila nikdar. Tako čudovito

Ne pijte alkohola!

Največkrat se potepajo otroci, ki jih nič ne veže na dom. Ko iščemo vzroke potepanja, se moramo vprašati: ali so naše družinske razmere urejene; ali vladajo v družini morda nepeti medsebojni odnosi; ali je naš dom toplo čustveno zavetje otroku?

Morda je otrok doma velikokrat sam ali pa živi ob brezbriznih starših, ki se bolj kot za otroka menijo za zadovoljevanje svojih potreb;

Potepanje

posebno pomembno je, če se je to dogajalo tudi v zgodnji dobi otrokovega razvoja — takrat, ko se v otroku porajajo osnove za kasnejši čustveni in socialni kontakt z okolico; morda so starši otroka že zgodaj oddali sorodnikom ali tujim ljudem in se ni mogel čustveno zblížiti z njimi? Včasih pa otrok odhaja od doma zaradi strahu pred kaznovanjem. Ob tem pomislimo: ali smo do otroka prestrogi in prezahtevni; ali se nas otrok boji?

Tudi pretirano omejevanje prostega časa sili otroka v napetost in željo, da bi se sprostil in se znebil utrujenosti: vprašajmo se, ali režim, ki smo ga otroku določili, dovolj upošteva otrokove potrebe, ali pa je le tak, kot ga mi sami želimo — po okusu odraslih. Pogosto se dogaja, da se otrok kje zadrži, potem pa iz bojazni pred kaznijo, ki se mu obeta, raje ostane zunaj čez noč; včasih ne pride prej domov, dokler ga ne najdejo miličniki ali starši.

Tudi hudo trenutno razočaranje je lahko vzrok otrokovemu pobegu (na primer slabo šolsko spričevalo, hud konflikt med očetom in materjo, grob nastop očeta itd.). „Spricanje“ šole lahko postane — po pripovedovanju nekaterih otrok — prava bolezen. Pomembno je vedeti, kako se je začelo: ali je otrok začutil svojo nesposobnost; morda ni navajen prenašati neuspehov; ali je zaradi kakšnega vzroka obupan in potrt; ali so ga k zamujanju zavedli sošolci? Če ni takih vzrokov, ne smemo pozabiti tudi na možnost organske okvare ali duševne bolezni pri otroku.

S kaznovanjem nam redkokdaj uspe za dalj časa preprečiti izostajanje otroka. Veliko pa je primerov, ko je kaznovanje poglobilo otrokovo odtužitev od doma in povzročilo daljše pobege od doma. Najbolj zanesljivo vleče otroka domov prijeten dom.

Otrokovo izostajanje naj starše opozori na nepravilnosti v družinskem okolju, namesto slepega kaznovanja pa naj se starši raie z otrokom resno in poglobljeno pogovorijo in poskušajo ugotoviti, kaj ga tare. „Spricanje“ pouka pa bo verjetno izgubilo, brž ko bo otrok popravlil učni uspeh, pri čemer naj mu starši in učitelji pomagajo s spodbujanjem in instrukcijami.

njegova. V ljubečem objemu si je šepetaje želela, naj ostane z njo kje skrit, cel dan, cel dan.

O preživetem in preplesanem šentjakobskem Aninem žeganju ni padla niti besedica. Sploh nista veliko govorila. Obenem pa sta doživljala tako zblíževanje kot še nikoli.

Njemu se je odpiralo: Zdaj je pokazala, da hoče biti samo tvoja! Vse bo tako uredila. S stricem. Kaj, če ima sina z njim? Nič me ne bo motilo! Ljudje ne bodo našli ničesar nenavadnega na tem. Čisto človeško enostavno. Pač mlado dekle, hitre rasti in zgodnje zrelosti, pa prva ljubav!

Njej pa se je razlivalo po duši v taki blaženosti: Samo njega bi rada zraven sebe! Zmeraj zraven sebe. Prav takega kot je to noč! Vedno in samo takega! Prvič se je nekaj spraševalo v njej: Zakaj do tega spoznanja nisem prišla že poprej? Skoraj enake starosti sva. Prav, da je za spoznanje starejši od mene. Stric pa je starejši kar več kot deset let! Sploh se šele sedaj zavedam, da kaj takega še ni nobena naredila, da bi se zatreskala v tako bližnjega sorodnika. Kaj pa jo je motilo? Ne, mene ničesar ni motilo. Ničesar nisem mislila. Kako moreš misliti, če zavre kri zaradi moškega? Kaj moškega? Saj mi ni do vseh moških! On zna na svoj način. Matevž pa je nekaj, kar te dvigne iznad zemlje. Z njim zavzema v meni nekaj, kar mi pravi, da je treba za pravo ljubezen nekaj žrtvovati. Ali celo vse!

Toliko se še nista objemala. Tako drhteče predano. Da ju molčanje tako osreči, nista mogli dojeti dve glavi s svojo pametjo...

Četrto leto je že teklo, pa še ni bilo nobene odločitve v razmerju strica in nečakinje. Že je izgledalo, da bo Lonka z zrelo pametjo našla tudi pameten izhod.

Nosečnost je obdobje, ko bi morala vsaka ženska še bolj paziti na svoje zdravje. Če se spomnimo strašne tragedije z zdravili, imenovanimi contergan ali talidomid, nam postane jasno, v kakšni nevarnosti je otrok v materinem telesu: nekatera zdravila kvarno vplivajo na otrokov razvoj in povzročajo neozdravljive okvare, zaradi katerih se otrokovo življenje pa tudi življenje staršev kasneje spremeni v tragedijo.

Vemo torej, da se morajo nosečnice varovati in da lahko jemljejo zdravila le pod skrbnim zdravniškim nadzorom. Manj znano pa je, kako nevaren je lahko še nerojenemu otroku alkohol. Zdravniki, ki proučujejo vplive alkohola na še nerojenega otroka, trdijo, da je alkohol celo nevarnejši od contergana ali talidomida. Predvsem zato, ker se nam zdi alkohol vse prepogosto samo poživilo, ki nas spravi v dobro voljo in spodbuja družabnost, ne pa strup, kar v resnici je za nerojenega otroka.

Poglejmo, kaj je o kvarnih posledicah alkohola povedal zahodnonemški zdravnik dr. Leiber, zaposlen na univerzitetni kliniki v Frankfurtu, kjer je vodja oddelka za zbiranje podatkov o redkih, manj običajnih in novih povzročiteljih bolezni. Pri svojem delu se pogosto srečuje s poškodbami in tragičnimi posledicami alkoholizma na otrocih.

Profesor Leiber svari vse noseče ženske, naj ne pijejo alkohola. Ze doslej so zdravniki odsvetovali nosečnicam alkohol, vendar ne s tolikšno strogostjo.

Dr. Leiber: Do nedavnega še nismo mogli z gotovostjo dokazati, kako hude posledice pu-

zadene ga, ne da bi se mogel sam braniti, vpliva na delitev celic, na razvoj organizma in po-šča alkohol na otroku, ki se razvija v materinem telesu. Sedaj pa ne le da alkohol odsvetujemo, ampak ženske ostro svarimo pred alkoholom. Pri ženskah, ki pijejo, lahko nastanejo poškodbe na otroku že v obdobju, ko se ženska sploh ne zaveda, da je noseča.

Gre tu za alkoholičarke?

Dr. Leiber: Ne, poškodbe in okvare nastanejo tudi v primeru, če popije ženska le pol litra vina na dan.

Kakšne so te poškodbe?

Dr. Leiber: Zunanje okvare so vidne predvsem na otrokovi glavi. Otrok ima različno velike oči, nerazvito spodnjo čelust, usta imajo izrazito ozke ustnice, ušesne mečice so nepravilno oblikovane. Poleg tega pride tudi do notranjih okvar: to so okvare srca in ožilja, nepravilno razvita spolovila, predvsem pa je treba opozoriti na možganske okvare. Bodisi, da se pojavi zaostalost, ali pa motnje v delovanju možgan. Nekateri primeri slaboumnosti so tako hudi, da morajo otroci v posebne domove.

Kako pride do okvar in poškodb?

Dr. Leiber: Preprosto povedano, tako: Mati, ki redno pije, preko posteljice oskrbuje z alkoholom tudi otroka, ne daje pa mu snovi, ki alkohol razkrojijo in ga napravijo neškodljivega. Te snovi namreč potrebuje sama zase. Otrok je še premalo odporen, da bi bil lahko sam kos alkoholu (snovi za razkroj ima le 10 odstotkov količine, ki jo najdemo pri odraslem človeku). Alkohol je zato za otroka strup, pri-

škoduje prav vse organe, tudi otrokove možgane.

Kaj pa če se ženska v obdobju kritičnih prvih treh mesecev samo enkrat, pa takrat zelo napije? Lahko s tem poškoduje svojega nerojenega otroka?

Dr. Leiber: Mislim, da lahko, vendar so takšni primeri redki.

Kaj pa, če sta bila starša ob spočetju pijana, kar se pogosto dogaja?

Dr. Leiber: Spočetje v pijanosti je najbrž povsem nenevarno. Takrat še ni nikakega zarodka, ki bi ga lahko alkohol prizadel.

Kaj se zgodi, če je oče kroničen pijanec? Ali če vsaj veliko pije? Se to pokaže na otroku?

Dr. Leiber: Za zdaj še nimamo dokazov, da bi očetova kronična pijanost vplivala na otroka.

Se vi zavzimate za prekinitev nosečnosti pri ženskah, ki so v začetku nosečnosti veliko pile?

Dr. Leiber: Mislim, da bi bilo dobro. Še posebej zato, ker lahko ženska rodi zdrave otroke, ko preneha piti.

Kolikšna je škoda, ki jo povzroča alkohol na nerojenih otrocih?

Dr. Leiber: Po približnem izračunu bi dejal, da se vsako leto rodi v Zvezni republiki Nemčiji 3000 od alkohola prizadetih otrok. Število je samo približno, ker upoštevamo le otroke, ki se rodijo alkoholičarkam. Če bi prišli še otroke tistih žensk, ki pijejo dokaj redno, čeprav ne veljajo za alkoholičarke, bi se to število povečalo na 5000 do 6000 otrok na leto. In to leto za letom. Zaradi contergana se je rodilo okrog 6000 poškodovanih otrok. Lahko torej rečemo, da je prikriti sovražnik alkohol nevarnejši in še grozljivejši od contergana.

Za silvestrovski dober tek

MESNA SOLATA Z GRAHOM

Potrebujemo: pol kilograma kuhane mesa, štiri kisle jabolka, večjo konzervo graha, 20 dkg šunke, štiri večje kisle kumarice, limono, majonezo, dve žlički kaper, sol, poper, štiri jajca.

Jajca skuhamo v trdo. Za solato uporabimo govedino iz juhe ali ostanke pečene mesa. Narežemo ga na manjše koščke, dodamo olupljena in nastrgana jabolka, grah, na kocke narezano šunko, nastrgane kisle kumarice, kape in vse dobro premešamo. Oblijemo z majonezo, solimo in popramo. Če je potrebno, okisamo še z limoninim sokom. Spet dobro premešamo in pridamo na kolobarje zrezani jajci. Premešamo zelo previdno, da jajci ne razpadejo, nato pa okrasimo še z dvema jajcema (razrežemo ju na štiri dele) in s kolobarčki limone.

ZLATA JUHA

Potrebujemo: 30 dkg korenja, 35 dkg sladke repe, pol glavice svežega zelja, 5 žlic olja, 4 žlice kruhovitih droblin, pol kilograma govedine za juho, pol glavice čebule, 4 v trdo kuhana jajca, vinski kis, sol, poper.

Skuhamo govedino in vso zelenjavo. Solimo in popramo. Ko je meso mehko, ga vzamemo iz juhe,

zelenjavo pa pretlačimo. Na olju prepražimo drobljine in jih zalijemo z juho. Dodamo pretlačena v trdo kuhana jajca, dobo narezano meso, okisamo in začiniamo s poprom in kančkom paprike. Juha mora biti zelo pikantna.

SINJSKA SARMA

Potrebujemo: Glavico zelja, pol kilograma govedine (vrat), 15 dkg prekajene slaninice, 20 dkg svinine, dve čebuli, tri stroke česna, limonino lupino, sol, poper, malo cimeta, tri klinčke, malo nastrganega muškata oreška, lepo govejo kost (kot za juho), velik prekajen jezik, 30 dkg pršuta.

Govedino, svinino in slanino sesekljamo ali zmeljemo in dodamo mesu sesekljano čebulo ter česen, nastrgano limonino lupino in začimbe, solimo in popramo. Dobro premešamo z rokami in v zeljne liste zvijemo majhne sarne. Dobro položeno posodo pooljimo, razložimo po njej ostanke zeljnih listov, govejo kost in zvite sarne. Na vsako plast sarne potresemo plast tanko narezanega pršuta in jezika. Zalijemo in damo kuhati. Najbolje je, če jo napol skuhamo zvečer, drugi dan pa do konca.

JUHA IZ KISLEGA ZELJA

Potrebujemo: pol kilograma kislega zelja, pol kilograma krompirja,

30 dkg prekajenega mesa, četri kilograma svinjskih nogic ali repa, 35 dkg belega fižola, 10 dkg masti, žlico moke, glavico čebule, tri stroke česna, dva lovorova lista, sol, poper, pet žlic kisle smetane.

Fižol namočimo dvanajst ur pred kuhanjem. Skuhamo ga do mehkega. Posebej skuhamo kisló zelje, posebej krompir in posebej meso. Vse troje posebej osolimo in začiniamo. Ko je meso mehko, ga odstranimo s kosti in narežemo na majhne kocke. Kuhano fižol pretlačimo, krompir pa narežemo na kocke. Na masti in zarumenjeni sesekljani čebuli na hitro prepražimo moko ter jo zalijemo z juho, v kateri smo kuhali meso. Primešamo pretlačeno fižol in krompir, dodamo lovorova lista in še nekaj časa kuhamo. Preden ponudimo, izboljšamo okus s kisló smetano.

SLADOLEDNI KOLAČ S KEKSI

Potrebujemo: škatto keksov „petit beurre“, škatto sladoleda poljubnega okusa, deciliter ruma; za kremo: tri žlice sladkorja, žlico finega škrofa (majdina), en rumenjaki, četrt litra mleka, štiri rebra čokolode; za okras: dve rebri čokolode, tolčeno sladko smetano.

Rum razredčimo z dvema decilitroma vode in z njim poskropimo kekse. Rumenjak umešamo s sladkorjem in škrobom, ko je zmes

gladka, pa počasi prilivamo mleko in nastrgano čokolado. Skuhamo v pari, nato pustimo, da se ohladi. V vlažno posodo (najbolje je, če jo obložimo še z alu folijo) nalagamo pšasti navlaženih keksov, ploščice sladoleda in plasti kreme. Postavimo v zmrazovalnik. Ostanke čokolade nastrgamo ali narežemo precej grobo. Preden kolač ponudimo, ga zvrnemo na pladenj, okrasimo s stepeno sladko smetano in potresemo s čokolado.

HRUŠKE V VINU

Potrebujemo: šest večjih hrušk, pol litra rdečega vina, 30 dkg sladkorja, eno limono, malo cimeta. Z vinom zavremo sladkor, limonin sok, cimet. V vrelo tekočino previdno položimo cele olupljene hruške in pustimo, da počasi vro dvajset minut.

SOLATA IZ SUHEGA SADJA

Potrebujemo: 15 dkg suhih smokve, 15 dkg suhih sliv, 15 dkg mandljev, 15 dkg sira, 15 dkg rozin, sladkor v prahu, 1 limono, malo ruma. Na drobno narežemo oprane suhe slive, smokve in mandlje. Prelijemo z vrelo vodo in pustimo, da se sadje napne. Dodamo na drobne kocke narezan sir in rozine, ki smo jih namakali v rumu, razredčenem z vodo. Okisamo z limoninim sokom.

Prav v tistih mesecih je Matevž vendarle pristal na vabljliv zaslužek pri sečni lesa in posebej še za gonitev daleč notri pod Košuto. Lesni podjetnik Leitgeb je imel kapelškega grofa tako v pesti, da mu bo menda ves les posekal, se je govorilo med drvarji. Kaj pa je bil vzrok? Tudi na to vprašanje so odgovarjali: Bajje je v Monte Carlu zaigral bajne vsote denarja. Če je držalo? Na vsak način pa je bil verjetnejši drug vzrok: Grof je bil namreč svak tistega Starhemberga, ki je delal veliko politiko z vojaško strankarsko formacijo hajmatšuca, ki je obvladal politični položaj v državi, odkar so štiriinidesetega leta prepovedali vse druge politične stranke, tako socialdemokratsko, kakor komunistično in nacionalsocialistično, vladajoči krščanski socialci pa so prikrojili demokratično republiko v avtoritarno stanovsko državo avstrofašizma ali klerofašizma.

Vse te politične dogodke je doživljal Matevž bolj ob strani. Ni se brigal za politiko. Zdaj pa še toliko manj, ker je bilo nevarno. Kar zaprli so te, če si kaj črnil proti vladajočemu sistemu. Zaporji so bili polni političnih nasprotnikov. To pa je bil dokaz, na kako slabih nogah stoji Avstrija.

Pa so šli drvarit pod daljno Košuto. V kraje, kjer Matevž še nikdar ni bil. Bilo je več drvarskih partij. Iz vseh koncev in krajev so bili. Ne samo domačini iz kapelške okolice. Tudi Poljanci. Pa celo Tirolci, zagrizeni pristaši Schuschniggovega sistema.

Matevž je bil v bližini očeta. Njegov mojstrski pomočnik je bil. Oba sta lepo zaslužila. Tudi njuni drvarji. Prekupčevalec Tone je bil zelo zadovoljen. Iz take oddaljenosti Matevž seveda ni mogel hoditi gor pod Peco ali na svojo planinsko brunarico ali na Anin dom, kjer je imel kvartir. Doma pri Zoranovih pa je vseeno še imel nekaj

svojih osebnih reči. Tako je bil na več krajih doma. „Povsod in nikjer!“ je rad povedal, če ga je kdo povpraševal za njegovim bivališčem. Tako, kakor je imel urejeno, se mu je zdelo najbolj smotrno in dopadlo se mu je.

Tam pod Košuto je našel dobre domačine in zanesljive tihotapce. Pa je delal kot oni: moko in debel špeh, amerikanar so mu pravili, je kratkomalo dobival čez mejo. Da si le imel nekaj saharina in vžigalnikov kamenčkov, pa si dobil poceni vso hrano. Kaj bi bilo treba hoditi v Kaplo basat, kakor so pravili nakupovanju.

Pa tudi zabave ni manjkalo pod Košuto. Celo žeganje so praznovali začetek julija. O Matevžu je že prej šel glas, kako zna gosti. Pa je nekdo nagovoril gostilničarja, ki je poleg tega bil sam drvar, da najame tega Ojstrovčana.

Bil je uspeh na vseh straneh. Gostilničar je imel ljudi. Kljub trdemu času za denar je vso pijačo prodal. Še po dodatno pivo je moral pohiteti nekdo s konjem v najbližjo gostilno na Obvrhje. Narod je plesal in narod je norel. Z Obvrhja so bili tudi pevci, Jernejevci so jim pravili. Ko so se morali plesalci le nekako oddahniti, so se oglasili Jernejevci. Vsi so bili drvarji, torej Matevževi kolegi. To se jim je bližal. Sprva jih je spremljal na harmoniki. Potem pa se jim je še sam pridružil. Lenart, ki je bil zvoneč drugi tenor, ga je vzel v krog prepevajočih.

„Pojdi malo med nas, Korijev pevec,“ so ga vsi vabili. „Drugачe pesmi pojete, kot smo jih imeli mi,“ je rahlo omahoval Matevž.

Izrazit moški zrelih let, Jernej, ki je imel izvrsten posluš, je moral dodati svojo šalo:

„Pa še tisto udrihnimo ‚Od Urala do Triglava‘, da bo malo to našo državno žmarodovno becnilo!“

(Dalje prihodnjič)

„Rož, Podjuna, Zila“ ...

(Nadaljevanje s 3. strani)

ob kmečkih puntih; spremljala ga je dolga stoletja ob mirnem kmečkem življenju, ob ljubezni in rojevanju na svoji lastni domači zemlji.

Toda ravno lepota in bogastvo dežele sta vzbudila pohlep severnih mejašev, ki že stoletja načrtno gospodarsko, politično in z brezobzirno silo pritiskajo, da bi izbrisali s tega koščka zemlje slovenski živelj in slovenski značaj.

Tako je ta, sicer nežna, mehka in božajoča pesem postala naenkrat orožje, ki je združilo ob sebi vse ogrožene, preganjane in zasramovane, trpinčene in tlačene, izseljene in brezpravne v mogočen tabor, ki je toliko močnejši in trdnjši, kolikor bolj se vanj zaletavajo preživle teme sence nacističnih in raznarodovalnih elementov.

Koroška pesem pomeni danes Korošcem najmočnejše narodnoobrambno sredstvo, ki dviga zavest in ponos. To je orožje, ki hkrati brani in napada in je zato tako močno, ker je porojeno in kaljeno v krvi prizadete in ranjenega srca.

„V takem vzdušju in v takih pogojih se je rodil, raste in se razvijal najplodovitejši koroški glasbenik-samorastnik Pavle Kernjak, ki so mu sojenice ob rojstvu dne 9. februarja 1899 na Trebinji pri Šentilju ob Dra-

vi položile v zibelko pesem in jo okrasile še z nežnostjo in šegavostjo.

Toda kljub nadarjenosti mu skromne družinske razmere niso mogle omogočiti glasbenega šolanja. Zato je moral sam razvijati svojo glasbeno nadarjenost, pri čemer sta mu bili močna vzpodbuda in opora globoka ljubezen do narodne pesmi in do slovenskega materinega jezika. Česar ni prejel v šolah, je moral doseči z vztrajnostjo, z delom in voljo. Učil se je ob očetovem harmoniju in ob koroški narodni pesmi in spoznaval in odkrival v njej ljudsko dušo, milino in lepoto. Na tem neizčrpnem viru vsega lepega in zdravega je zorel in se razvil v iskrenega ljudskega „pevca“, katerega glasbeni jezik je našel sam brez večjega posredovanja, pot do src koroškega ljudstva. Od tega se ni oddaljil niti takrat, ko se mu je srce trgalo ob nacističnih grozodejstvih, marveč je s toplino in vedrostjo svojih melodij blažil narodove rane in mu dvigal zavest in ponos.

Vrednost Kernjakove glasbe je predvsem v njeni preprostosti, s katero je na mah osvojil vsakega pevca; v melodiki, ki je identična z narodnim melosom; v pristni ljudski šegavosti, ki vedri duha in razveseljuje srce ter v zavidanja vredni spretnosti za zlito povezovanje narodnih pesmi in v vsebinsko zaokrožene venčke.

Če navedem še, da preveva njegove pesmi vseskozi rodoljubni moment, je s tem podan tudi odgovor, zakaj so slovenski pevci tako ljubili Kernjakove pesmi in da ni zborov, ki ne bi izvajal kake njegove pesmi.

Priljubljenost Kernjakove glasbe je v tem, ker je črpal motiviko za svoje pesmi iz svojega okolja. Iz gozdov, njiv in domov prelepe Koroške, iz dela, življenja in src pevki in pevcev je izvabljal in ustvarjal melodije, ki so, kot bi bile stare znanke, take, kot bi jih že davno nekje slišali.

Kadar Kernjak ni našel primerne besedila, da bi z njim izpovedal svoja glasbena in rodoljubna čustva, si je napisal besedila kar sam, ki sicer niso neoporečna, pač pa se presenetljivo zlivajo z glasbo v eno celoto.

Kernjakova zasluga je tudi, da je zapisal marsikatero narodno pesem in jo v prirejeni obliki vrnil ljudstvu, da ne bi tonila v pozabo.

Mnogo več kot stokrat je Kernjak razveselil svoje pevce in zbere z novo pesmijo, točnega števila pa verjetno ne bo mogoče ugotoviti, ker je za nekaterimi rokopisi, ki jih je dal javni pevski zborom in posameznikom, izginila sled.

Ni dvoma, da bodo Kernjakove pesmi živlele še dolga desetletja, k čemur naj bi deloma pripomogla tudi ta zbirka.

narodov — 18.30 Obzornik — 18.40 Celjski pisar — 19.10 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Aktualna oddaja — 20.50 Propagandna oddaja — 20.55 Tujna hiša — 21.40 V znamenju — 21.55 Iz koncertnih dvoran.

SREDA, 17. 12.: 9.20 TV v šoli — 17.10 Poročila — 17.15 ZBIS-S. Makarovič: Pekarna Miš-maš — 17.35 Ukročeno oko — 18.05 Od vsakega jutra raste dan — 18.40 Obzornik — 18.55 Ne prezrite — 19.10 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Film tedna: Nacionalni razred — 22.10 Propagandna oddaja — 22.15 V znamenju — 22.30 625.

ČETRTEK, 18. 12.: 9.00 TV v šoli — 17.15 Poročila — 17.20 Dokumentarni filmi — 18.00 Zeleni oblaki — 18.30 Obzornik — 18.40 Zanima me — 19.10 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Cukrarna — 21.00 Propagandna oddaja — 21.05 Glasbeni magazin — 21.50 V znamenju.

SLOVENSKE ODDAJE RADIO CELOVEC

PETEK, 12. 12.: 14.10 Koroški obzornik — Iz kulturnega življenja koroških Slovencev.

SOBOTA, 13. 12.: 9.45 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

NEDELJA, 14. 12.: 7.05 Duhovni nagovor — Naj pesmika naša darilo vam bo.

PONEDELJEK, 15. 12.: 9.15 Solska oddaja 14.10 Koroški obzornik — Koroški zbori pojo.

TOREK, 16. 12.: 9.30 Po Dravci dovska ... (domače pesmi o reki Dravi) — 14.10 Koroški obzornik — Rdeče, rumeno, zeleno — Popevke.

SREDA, 17. 12.: 14.10 Koroški obzornik — Roža, rdeča rožica (Obirski ženski oklet) — Literarna oddaja (Janko Ferk).

ČETRTEK, 18. 12.: 14.10 Koroški obzornik — Družinski magazin.

RADIO LJUBLJANA

PETEK, 12. 12.: 4.30 Dobro jutro — 5.30 Jutrnanja kronika — 6.10 Prometne informacije — 8.08 Z glasbo v dober dan — 8.45 Naši umetniki mladim poslušalcem — 9.05 Z radiom na poti — 12.00 Na današnji dan — 13.20 Obvestila in zabavna glasba — 13.50 Človek in zdravje — 14.25 Voščila — 15.30 Napotki za turiste — 18.00 Razgledi po slovenski glasbeni literaturi — 18.30 S knjižnega trga — 19.35 Lahko noč, otroci! — 20.00 Uganite, pa vam zaigramo — 21.05 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 13. 12.: 4.30 Dobro jutro — 6.10 Prometne informacije — 6.50 Dobro jutro, otroci! — 8.08 Pionirski tednik — 9.40 Turistični napotki — 10.05 Sobotna matineja — 11.20 Po republikah in pokrajinah — 12.30 Kmetijski nasveti — 14.05 Glasbena panorama — 15.50 Zabavna glasba — 16.00 Vrtiljak — 18.30 Mladi mladim — 19.00 Radijski dnevnik — 20.00 Sobotni zabavni večer — 21.00 Za prijetno razvedrilo — 21.30 Oddaja za naše izseljence — 23.05 Lirični utrinki — 23.10 Portreti jugoslovanskih ustvarjalcev in poudarjalcev zabavne glasbe — 0.05 Nočni program.

NEDELJA, 14. 12.: 4.30 Dobro jutro! — 6.15 Danes je nedelja — 8.0 Radijska igra za otroke — 9.05 Še pomnite, tovariši! — 11.00 Pogovor s poslušalci — 14.05 Humoreska tega tedna — 15.10 Pri nas doma — 17.05 Popularne operne melodije — 17.50 Zabavna radijska igra — 19.35 Lahko noč, otroci! — 20.00 V nedeljo zvečer — 22.20 Glasbena tribuna mladim — 23.10 Mozaik melodij in plesnih ritmov — 0.05 Nočni program — glasba.

PONEDELJEK, 15. 12.: 4.30 Dobro jutro! — 5.30 Jutrnanja kronika — 6.50 Dobro jutro, otroci! — 7.50 Iz naših sporedov — 8.08 Z glasbo v dober dan — 10.05 Rezervirano za ... — 12.10 Velika revijska orkestri — 13.30 Priporočajo vam ... — 14.25 Voščila — 15.50 Radio danes, radio jutri! — 17.00 Studio ob 17-ih — 19.45 Z Blejskim kvintetom — 20.00 Kulturni globus — 20.10 Iz naše diskoteke — 21.05 Glasba velikanov — 22.00 Našim rojakom po svetu — 23.10 Za ljubitelje jazz — 24.00 Poročila in konec oddaje.

TOREK, 16. 12.: 4.30 Dobro jutro — 6.20 Rekreacija — 8.08 Z glasbo v dober dan — 9.40 Turistični napotki — 10.05 Rezervirano za ... — 12.00 Na današnji dan — 12.40 Po domače — 14.05 V korak z mladimi — 16.00 Vrtiljak — 18.00 Operne arije in monologji — 18.00 Pajo amaterski zbori — 19.45 Z ansamblom Bojana Adamiča — 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi — 23.10 S popevkami po Jugoslaviji.

SREDA, 17. 12.: 4.30 Dobro jutro! — 5.30 Jutrnanja kronika — 6.50 Dobro jutro, otroci! — 8.08 Z glasbo v dober dan — 9.05 Z radiom na poti — 11.35 Znano in priljubljeno — 13.00 Iz naših krajev — 14.05 Razmišljajmo, ugotovljajmo — 14.25 Voščila — 18.00 Renesančne zborovske pesmi — 18.55 Minute za EP — 19.45 Z ansamblom Gorénjci — 20.00 Koncert za besedo — šaljivo — 22.00 Našim rojakom po svetu.

ČETRTEK, 18. 12.: 4.30 Dobro jutro! — 6.10 Prometne informacije — 6.50 Dobro jutro, otroci! — 8.08 Z glasbo v dober dan — 8.30 Mladina poje — 9.05 Z radiom na poti — 9.40 Turistični napotki — 10.05 Rezervirano za ... — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Znane melodije — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Od vasi do vasi — 13.30 Priporočajo vam ... — 14.20 Koncert za mlade poslušalce — 18.00 Vsa zemlja bo z nami zapela ... „V nove zarje“ — 19.35 Lahko noč, otroci! — 19.45 Z ansamblom Milana Ferleza — 20.00 Četrkov večer — 21.05 Literarni večer — 22.00 Našim rojakom po svetu — 22.30 Plesna glasba iz jugoslovanskih studiev — 23.30 Paleta popevk jugoslovanskih avtorjev — 0.05 Nočni program.

Knjiga najlepše darilo

Počasi se spet bližajo prazniki, ob katerih svoje sorodnike in prijatelje radi razveselimo s kakšnim darilom. Najlepše darilo pa je se vedno dobra knjiga. Ko boste izbirali darila za svoje, toraj ne pozabite, da ima knjigarna „Naša knjiga“ v Celovcu bogato zalogo najrazličnejših knjig za otroke in mladino, za odrasle — za vsak okus nekaj primernega. Iz te zaloge navajamo le majhen izbor.

● SVET UMETNOSTI, leksikon, ilustr., 640 str., umetno usnje šil. 417.—
● ROČNA DELA, priročnik, ilustr., 314 str., v kaseti šil. 427.—

● KNJIGA ZA VSAKO ŽENO, priročnik, ilustr., 742 str., imt. šil. 257.—

● VSE O ŠIVANJU, krojaški A—Ž za domačo rabo s slikami in skicami, 508 str., imt. šil. 390.—

● Tomšič: SLOVENSKO NEMŠKI SLOVAR, 768 str., cpl. šil. 200.—

● Tomšič: NEMŠKO SLOVENSKE SLOVAR, 989 str., cpl. šil. 280.—

● LEKSIKON CZ, ilustr., 1080 str., imt. 350.—

● ZAKLADI SLOVENIJE, fotografije in risbe, 342 str., imt. šil. 390.—

● Stane Mikuž: MAKSIM GASPARI, knjiga o delu in življenju slikarja, barvaste reprodukcije, 136 str., cpl. šil. 152.—

● Kosovel-Spacial: KRAS, umetniška mapa, pesmi Srečka Kosovela v treh jezikih in grafike Lojzeta Spacala šil. 350.—

● ZGODOVINA SLOVENCEV, ilustr., 960 str., cpl. šil. 856.—

● NARODNOOSVOBODILNA VOJNA NA SLOVENSKEM, dokumentacija, ilustr., 1156 str., cpl. šil. 600.—

● V. Podgorec: HAJDUŠKI STUDENEC, povest, ilustr., 144 str., kart. šil. 70.—

● Anton Ingolič: TAJNO DRUŠTVO PGC, povest, ilustr., 140 str., kart. šil. 70.—

● Branko Čopič: ORLI VZLETIJO ZGODAJ, povest, ilustr., 182 str., cpl. šil. 70.—

● Mato Lovrah: TOVARIŠIJA PETRA GRČE, povest, ilustr., 144 str., cpl. šil. 70.—

● Branko Čopič: OSLOVSKA LETA, povest, ilustr., 164 str., cpl. šil. 78.—

● Josip Ribičič: RDEČA PEST, pripovedka, 148 str., cpl. šil. 70.—

● Josip Ribičič: NANA MALA OPICA, pripoved, 232 str., cpl. šil. 78.—

● Josip Jurčič: DESETI BRAT, roman, 176 str., cpl. šil. 45.—

● Miško Kranjec: ZLATA KOČIJA, spomini in zgodbe, 142 str., kart. šil. 49.—

Knjige dobite ali jih naročite

V KNJIGARNI

„Naša knjiga“

CELOVEC, PAULITSCHG. 5-7

Opozorjamo, da je knjigarna pred prazniki celodnevno odprta tudi v sobotah.

RADIO — TELEVIZIJA

AVSTRIJA 1

PETEK, 12. 12.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Ruščina — 10.00 Božji glasbenik — Anton Bruckner — 10.30 Kjer šumijo stari gozdovi — 12.00 Harold Lloyd — 12.20 Klub seniorjev — 13.00 Redakcija — 17.00 Za predšolske otroke — 17.30 Heidi — 17.55 Otrokom za laško noč — 18.00 Novo od včeraj — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Derrick — 21.20 Lodynjskijeva živalska življenja — 22.10 Reklama in šport — 22.20 Romi danes — in jutri? — 23.20 Poročila.

SOBOTA, 13. 12.: 9.00 Poročila — 9.05 Angleščina — 9.35 Italijanščina — 10.05 Ruščina — 10.35 Oče republike — 11.30 Imaginarni muzej — 13.00 Redakcija — 15.20 Romantična veseloliga — 17.00 športna abeceda — 17.30 Odprava na otok — 17.55 Otrokom za laško noč — 18.00 Dva krat sedem — 18.25 Dober večer v soboto želi Heinz Conrads — 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Glasba je adut — 21.50 Šport — 22.10 Chick Corea in Herbie Hancock — 23.50 Poročila.

NEDELJA, 14. 12.: 11.00 Uvod k današnjemu ORF koncertu — 11.15 ORF stereo koncert — 12.25 Knjiga, prijatelj otroka — 15.10 Mož v beli obleki — 16.30 Skrivnostne nočne živali — 17.15 Čebelica Maja — 17.40 Otrokom za laško noč — 17.45 Klub seniorjev — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.20 Nazaj ni več polj — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Il ritirno D'ulise in Patria — 23.50 Poročila.

PONEDELJEK, 15. 12.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 TV kuhinja — 10.00 Tehnike likovne umetnosti — 10.15 Glasbila — 10.00 Trije možje v snegu — 12.00 Gore sveta — 13.00 Redakcija — 17.00 Za predšolske otroke — 17.30 Lassie — 17.55 Otrokom za laško noč — 18.00 Živali pod vročim soncem — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.20 Nazaj ni več polj — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Il ritirno D'ulise in Patria — 23.50 Poročila.

TOREK, 16. 12.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Angleščina — 10.00 Kaj bi lahko postal? — 10.30 Madame X — 12.10 Poldark — 13.00 Redakcija — 17.00 Za predšolske otroke — 17.55 Otrokom za laško noč — 18.00 Caričin sel — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Namiba: borba za Jugozahodno Afriko — 21.00 Trkanje — 21.50 Želi si kaj — 23.10 Poročila.

SREDA, 17. 12.: 9.00 Poročila — 9.05 Tudi pošaliti se je treba — 9.35 Italijanščina — 10.05 Ostanki v naši hrani — 10.35 Mož v beli obleki — 11.55 Marje mora živeti! — 12.15 Namiba: borba za Jugozahodno Afriko — 13.00 Redakcija — 17.00 Pustolovščina s sankami — 17.30 Snežna kraljica — 17.55 Otrokom za laško noč — 18.00 Robi-novo gnezdo — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Smrtonasna skrivnost — 22.05 Šport — 22.10 Poročila.

ČETRTEK, 18. 12.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Dežela in ljudje — 10.00 Mesto dela zgodovina — 10.30 Mačka — 11.55 Universal-city — 12.05 Gospodje puščave izumirajo — 13.00 Redak-

cija — 17.00 Za predšolske otroke — 17.25 Mladenč z zlatimi hlačami — 17.55 Otrokom za laško noč — 18.00 Prosim k mizi — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Atentat v Gasteinu — 21.40 Vaeter — 22.25 Šport — 23.15 Poročila.

AVSTRIJA 2

PETEK, 12. 12.: 17.25 Pregled sporeda — 17.30 Tehnike likovne umetnosti — 17.45 Glasbila — 18.00 Knjiga — partner otroka — 18.30 Vi želite — mi zaigramo — 19.00 Tom & Jerry — 19.25 Otroci pripovedujejo — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Zlato — 21.00 Skrivni profesionalisti — 21.20 Politika v petek — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Amber, velika kurtizana — 0.30 Poročila.

SOBOTA, 13. 12.: 15.30 Koncert evropskega mladinskega orkestra — 17.00 Ljuba družina — 18.00 Dva krat sedem — 18.25 Šport — 19.00 Trailer — 19.25 Otroci pripovedujejo — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Primer za ljudskega odvetnika? — 20.15 Joseph Roth — življenje v legendah — 21.50 Ironična gangsterska komedija — 23.15 Poročila.

NEDELJA, 14. 12.: 15.20 Pregled sporeda

JUGOSLAVIJA

PETEK, 12. 12.: 8.45 TV v šoli — 16.55 Poročila — 17.00 Pravilice iz lutkarjevega vozika — 17.25 Pan Tau — 17.55 Rock koncert — 18.50 Obzornik — 18.40 Zgodovina železnic — 19.10 Risanka — 19.24 TV nočaj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 20.00 Hvala za pozornost — 20.55 Propagandna oddaja — 21.00 V znamenju — 21.15 Washington za zaprtimi vrati — 22.45 Nočni kino: V temi.

SOBOTA, 13. 12.: 8.00 Poročila — 8.05 Mini godci v glasbeni deželi — 8.15 Dimnikarček se potepa po svetu — 8.25 Z besedo in sliko — 8.45 Grdi raček — 9.15 Poletavček — 9.45 Vzpon Madsa Andersena — 10.40 Delaj z glavo — 11.05 Dokumentarna oddaja — 11.45 Poročila — 16.00 Poročila — 16.05 Prelepa vasiljica — 17.15 Košarka — 18.45 Naš kraj — 19.00 Zlata ptica —

Pravočasno mislite

na voščila, ki jih boste za božične in novoletne praznike poslali svojim sorodnikom, prijateljem in znancem.

Bogato izbiro voščil s slovenskim besedilom, pa tudi v obeh jezikih, dobite po ugodnih cenah v knjigarni

„NAŠA KNJIGA“

Celovec, Paulitschgasse

— 15.25 Rokomet — ženske — 16.35 Les visiteurs du soir — 18.30 Okay — 19.25 Otroci pripovedujejo ... — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Tedenski pregled — 20.15 Kraj dejanja — 21.55 Šport — 22.10 Mož z juga — William in Mary — 23.00 Poročila.

PONEDELJEK, 15. 12.: 17.55 Pregled sporeda — 18.00 Znanje danes — 18.30 Orientacija — 19.00 Križem kračem nekega pustolovca — 19.25 Otroci pripovedujejo ... — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Poldark — 21.05 O filmu — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 V luči žarometa — 0.00 Poročila.

TOREK, 16. 12.: 17.55 Pregled sporeda — 18.00 Galerija — 19.00 Križem kračem nekega pustolovca — 19.25 Otroci pripovedujejo ... — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Kviz v rdečo-belo-rdečem — 21.03 Fritz Eckart — specialno — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Klub 2.

SREDA, 17. 12.: 9.55 Smuk za ženske — 17.55 Pregled sporeda — 18.00 Dežela in ljudje — 18.30 Po Avstriji — 19.00 Šport — 19.25 Otroci pripovedujejo ... — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Cafe Central — 21.05 Šiling — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Kačka — 23.45 Poročila.

ČETRTEK, 18. 12.: 9.55 Slalom za ženske

19.05 Risanka — 19.24 TV nočaj — 19.30 TV dnevnik — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 Bolnišnica na koncu mesta — 21.00 Sobolna TV križanka — 22.30 Poročila — 22.35 Juggernaut.

NEDELJA, 14. 12.: 8.50 Poročila — 8.55 Za nedeljsko dobro jutro — 9.25 Čebelica Maja — 9.50 Beli kamen — 10.20 Washington za zaprtimi vrati — 11.55 Kažipot — 12.15 Smuk za moške — 13.30 Kmetijska oddaja — 17.35 Rokomet: Kolinska Slovan — Steava — 19.10 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Veliko mesto — 21.10 Propagandna oddaja — 21.15 Dokumentarna oddaja — 21.45 V znamenju — 22.05 Športni pregled.

PONEDELJEK, 15. 12.: 8.45 TV v šoli — 17.15 Poročila — 17.20 Vrtec na obisku — 17.35 Človekovi prijatelji — 18.00 Delegatski vodnik — 18.20 Jezik v javni rabi — 18.30 Mozaik — 18.35 Obzornik — 18.45 Mladinska oddaja — 19.15 Risanka — 19.20 Cik cak — 19.30 Dnevnik — 20.00 Fotografija ni potrebna — 21.35 Propagandna oddaja — 21.40 Kulturne diagonale — 22.20 V znamenju.

TOREK, 16. 12.: 9.00 TV v šoli — 17.15 Poročila — 17.20 Dimnikarček se potepa po svetu — 17.30 Pisani svet — 18.00 Glasba

Zahomški mladi skakalci spet pokazali kaj znajo

V nedeljo je bilo v Zahomcu 18. mednarodno tekmovanje mladincev v smučarskih skokih, ki ga vsako leto organizira in izvede Smučarsko društvo Zahomec. Na žalost tokrat ni bilo udeležbe iz Italije, tako da se je borba odvijala med domačimi koroškimi in jugoslovanskimi mladimi skakalci.

Kljub mrzlemu vetrovnemu vremenu, pomešanem z belimi snežinkami, se je ob skakalnicah nabralo mnogo gledalcev, ki so z velikim zanimanjem sledili skokom držnih fantičev, ki so se pogumno spuščali po zaletu in preko mize v globino. Čeprav je tekmovalo okrog 70 skakalcev, ni bilo niti enega padca, kar priča o visoki sposobnosti mladih skakalcev in pa seveda o odlični 30-metrski skakalnici, ki je bila zgrajena po načrtu enega najpomembnejših konstruktorjev skakalnic na svetu — inž.

Bloudka, za katerega vemo da je zgradil prvo skakalnico na svetu preko katere je bil izveden prvi 100-metrski skok. Kot po navadi je mednarodno skakalno prireditelje otvoril predsednik Športnega društva Zahomec dr. Janko Wiegele. On je tudi suvereno vodil režijo prireditve, ki je bila dvojezična. Na tej skakalni prireditvi mladih sta bila navzoča tudi domačina, znana orla Hans Wallner in Hans Millonig, ki sta z velikim zanimanjem sledila skokom mladih orličev, ki jih uspešno trenira domačin Franci Wiegele.

Zmagovalec 18. mednarodnega tekmovanja je bil domačin Franci Wiegele (trenerjev sin), ki je skočil 31 in 32 metrov in dosegel 208,1 točke. Sledili so mu Erat Paul, Godec Sigi, vsi trije člani Športnega društva Zahomec, nadalje Schwarz Walter (SZ Velden/

Vrba), Schöffmann Gerhard (SZ Velden/Vrba), Kaiser Mihi (ŠD Zahomec) itd.

Naj še povemo, da je med najmlajšimi skakalci blestel 11-letni Šmid Joško (SK Jesenice), o katerem smo zvedeli, da je absolviral že dva skoka z 90 metri dolžine.

Mladi zahomški skakalci so spet pokazali kaj znajo in da so resni kandidati, da bodo posegli po najvišjih naslovih in kolajnah.

Podrobne rezultate prinašamo na drugem mestu.

Slovensko planinsko društvo Celovec priredi ob 80-letnici rojstva slovenskega organiziranega planinstva na Koroškem

dia-predavanje

SPOMINI Z GORA

ki bo v petek 19. decembra 1980 ob 20. uri v Auli slovenici v Celovcu, Paulitschgasse 5-7

Predaval bo mednarodno znani planinski fotograf JAKA COP iz Slovenije. Ljubitelji lepe planinske fotografije prisrčno vabljeni

Slovensko planinsko društvo Celovec vabi člane na

REDNI OBČNI ZBOR

v petek 19. decembra 1980, s pričetkom ob 18. uri v auli slovenici, Celovec, Paulitschgasse 5-7

ŠPORTNI VESTNIK

REZULTATI Z MLADINSKE SKAKALNE TEKME V ZAHOMCU:

Šolarji I

1. Šmid Joško (SK Jesenice) — 27, 29 m, 175,3; 2. Staudacher Hans (SV Malta) — 26,5, 26 m, 161,9; 3. Schöffmann Günther (SZ Velden/Vrba) — 24, 27,5, 157; 12. Wiegele Mirti (ŠD Zahomec) — 23, 23,5, 125

Šolarji II

1. Jelenčič Joško (SK Ilirija) — 28, 30,5, 177,8; 2. Horvat Urban (SK Ilirija) — 27, 30 m, 177,2; 3. Zimmermann Reinhold (SV Villach) — 28, 29,5, 173,9; 6. Kaiser Robert (ŠD Zahomec) — 26, 27 m, 164,1; 7. Truppe Mihi (ŠD Zahomec) — 26,5, 28,5 m, 163,9

Mladina I

1. Wiegele Franci (ŠD Zahomec) — 31, 32 m, 208,1; 2. Erat Paul (ŠD Zahomec) — 30,5, 31,5 m, 201,7; 3. Schöffmann Gerhard (SZ Velden/Vrba) — 30, 30,5 m, 198,1; 4. Kaiser Mihi (ŠD Zahomec) — 30, 31 m, 196,3; 12. Mörtl Robert (ŠD Zahomec) — 27,5, 28,5 m, 177,3

Mladina II

1. Godec Sigi (ŠD Zahomec) — 30,5, 32 m, 199,4; 2. Schwarz Walter (SZ Velden/Vrba) — 31, 31,5 m, 198,9; 3. Grinschitz Hans (KSG) — 30, 31 m, 189,8; 4. Pipp Bernhard (ŠD Zahomec) — 30, 30 m, 185,9

Najboljši tekmovanja

1. Wiegele Franci, 2. Erat Paul, 3. Godec Sigi, 4. Schwarz Walter, 5. Schöffmann Gerhard, 6. Kaiser Mihi

TEKMOVANJE ZA SVETOVNI POKAL

Val d'Isere — smuk za moške: Zmagal je Uli Spieß (Avstrija), 2., 3. in 4. mesto so odnesli Kanadčani.

SPZ OBVEŠČA

Autobusi za koncert „Kernjakovih pesmi“ v Celovcu so naročeni za prevoz pevcov. Po dogovoru pa lahko prisedejo tudi obiskovalci koncerta.

I. avtobus vozi iz Pliberka ob 12.30 uri (izpred Posojilnice)

II. avtobus iz Dobrle vasi ob 12.15, iz Žitare vasi ob 12.25, iz Sentprimža ob 12.35, iz Skocijana ob 12.45 uri.

III. avtobus iz Železne Kaple ob 12. uri (izpred Posojilnice).

Za Avstrijo je bil uspešen samo Spieß. Franz Klammer je bil 20.

Limone Piemonte — veleslalom za ženske: zmagala izredno razpoložena Švicarka Marie-Theres Nadig. Druga je bila Daniela Zini (Italija), tretja pa Francozinja Fabienne Serat.

Madona di Campiglio — slalom za moške: zmagal kot po navadi Ingemar Stenmark, 2. je bil Paul Frommelt (Liech.), 3. pa Jugoslovijan Bojan Križar. Med najboljšimi Avstrijci je bil Franz Gruber, ki je dosegel 9. mesto.

HOKEJ

KAC:KSV Kapfenberg 3:3

Pred to tekmo so s strani KAC-a govorili, da je nujno potrebna zmaga, ako še hočejo v zgornji del lestvice. Na tekmi je bilo igrišče polno gledalcev. Že takoj v začetku so šli Celovčani v vodstvo (1:0). Do konca prve tretjine je bil rezultat 2:1 za domače moštvo. V drugi tretjini ni bilo nobenega zadetka. Zadnjih 20

TEČAJ ZA MERJENJE ČASA

Slovenska športna zveza je februarja letošnjega leta nabavila elektronsko meritveno napravo, ki naj bi služila za merjenje časa na tekmah naših društev. Po sklepu odbora SZS stavi SZS na razpolago 1—2 sodnika in meritveno napravo. Stroške nosi SZS.

minut pa je igra postala zelo hektična, tako da kazenske minute niso bile redkost. Hokejisti iz Kapfenberga so že vodili s 3:2. Ko pa je moral Jakušev v „hladilnik“, je pa Celovčanom uspelo izenačiti število golov, tako da je igra bila neodločena 3:3. Najboljši igralci so bili: Jakušev, Gureiev (KSV) ter Cijan in R. König (KAC). Za zgornji play off pa bodo tokrat KAC-u vrata ostala zaprta.

partizanska borbeno pesem kakor npr. Naša vojska, Bilečanka, Jutri gremo v napad, Na oknu glej obrazek bled... Vsekakor dovolj borbenega tona za začetek.

Za tiste, ki imajo dober glas, pa se ne bojijo priti na slabega, velja še je prostor za kak sopran, alt, tenor in bas.

Koroška za zaščito narave

Na območju pogorja Nockgebiet je neka družba nameravala zgraditi veliko turistično naselje. Da bi se pravično rešilo to kočljivo vprašanje, so razpisali za v nedeljo referendum, na katerem je imel vsak prebivalec Koroške dežele možnost, da sam odloča, ali je za zaščito narave ali za gradnjo turističnega naselja, kar bi pomenilo opustošenje narave.

Za to, da se ohrani čista in zdrava narava, to se pravi proti gradnji turističnega naselja je glasovalo nad

takšni premoči ne spleča boriti.

Rezultat tega referenduma bo upoštevan, čemur se dejansko čudimo, če pomislimo, da se je pred referendumom trdilo, da izid referenduma itak ni merodajen, ker je gradnja tega turističnega naselja sklenjena in perfektna zadeva.

Veliko presenečenje glede rezultata je bila vsekakor občina Reichenau, to je tista občina, ki se je najbolj prizadevala, da bi se zgradilo naselje, ker bi to za občino pomenilo veliko gospodarsko pridobitev in okrepitev. Rezultat je bil porazen. Za ohranitev zdravega okolja je bilo oddanih 377 glasov, za gradnjo turističnega naselja pa je glasovalo samo 299 občanov. Tega rezultata nihče ni pričakoval in je prava senzacija. Javno mnenje je bilo, da bodo v tej občini prav gotovo visoko zmagali zagovorniki turističnega naselja.

Nedeljski referendum je jasno pokazal, da se prebivalstvo na Koroškem ali kjerkoli drugod na svetu vedno bolj zaveda nevarnosti, ki preti naravi z nepremišljenimi akcijami in da se je treba takšnemu početju primerno upreti.

OKRAJNA PISARNA PLIBERK

posluje vsak torek od 9. do 12. ure. V pisarni bo:

16. 12. 1980
Franci Sadolšek
tajnik SPZ

„Domovina je ena, nam vsem dodeljena“...

Kakor da se Slovenci zanjo niso nikdar borili, kakor da niso zanjo zmrazovali v decembrskih gozdovih. Še je fašizem živ v naši koroški deželi. Fašizem, pokrit s toplimi odejami nekakšne turistične blaginje, da ga skoraj ni slutiti. Zato nam je koroška domovina ogrožena nič manj kakor v polpretekli zgodovini. Zato nam je partizanska borbeno pesem danes še nujna, pa čeprav je bila doslej živa samo v nekih vaških gostilnah pod Karavankami. V naših koroških zborih je skorajda ni bilo slišati.

Nekoliko pozno je danes ustanavljati koroški partizanski pevski zbor, a še zmeraj bolj pozno kakor prepozno. To dokazujejo pevci in pevke od Zile do Podjune v novem partizanskem zboru. To dokazuje njihova mnogoštevilna udeležba in njihova navdušenost za borbeno pesem. Vsak torek zvečer prihajajo od blizu in daleč, eni po opravljeni službi v pisarnah, drugi od študijskih pultov, tretji s kmetov, vsi dobre volje. In prav ta dobra volja obeta, da bo njihov zbor pomladi odmeval na svojem prvem koncertu spodbudno, narodno prebudno.

Ta čas je na programu v glavnem

BOŽIČNICA

Prireditelj: SPD „Kočna“ v Svečah

Kraj: Adam v Svečah

Cas: petek, 26. 12. 1980 ob 17. uri

Nastopajo: mešani in moški zbor, mladinska igralska skupina, mladi instrumentalisti in recitatorji

78.000 Korošcev, kar pomeni skoro 95 odstotkov oddanih glasov. Kljub temu, da je bila volilna udeležba zelo nizka (21,4%), kar je bilo pričakovati, pa je bil odstotek glasov za ohranitev čistega okolja nepričakovano visok, da so iniciatorji tega projekta sami uvideli, da se proti

Zvezna gimnazija za Slovence v Celovcu in Združenje staršev

na tej šoli vabita na

dan staršev

ki bo v soboto, dne 13. decembra 1980.

Ob 8. uri se bo pričel občni zbor, po občnem zboru pa se bodo starši lahko do 12.30 ure pogovorili s profesorji o vseh vzgojnih vprašanjih, ki zadevajo dijake.

Ravnatelj
dr. Reginald Vospernik

Predsednik Združenja staršev
dipl. trg. Janko Urank

Menjava denarja

Stanje v četrtek 11. decembra 1980

Za 100 din dobite	40.— šil.
Za 100 din plačate	45.— šil.
Za 100 ltr dobite	1.47 šil.
Za 100 ltr plačate	1.56 šil.
Za 100 mark dobite	700.— šil.
Za 100 mark plačate	716.30 šil.

Izdajatelj, založnik in lastnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem; glavni urednik: Rado Janežič; odgovorni urednik: Andrej Kokot; uredništvo in uprava: 9021 Celovec/Klagenfurt, Gasometergasse 10, tel. 32 550 - Tiska: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec - Borovlje